

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

2021

DIŞ TİCARET

V E R İ L E R İ

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

İşletme sayısı **53.530**

Katma değer

Sektörün ülkemize
sağladığı toplam katma
değer
**68,1 milyar
TL'ye**
ulaşmıştır.

Gıda ve içecek sanayii toplam ciro su
465,9 milyar TL'ye ulaşmıştır.

İstihdam
555.038

Sektörün cari büyüklüğü
809,8 milyar TL
olmuştur.

Toplam sektör
ithalatı
8,1 milyar dolar

Dış ticaret
fazlası
9,6 milyar dolar

Sektörün toplam
üretim değeri
429,7 milyar TL
olmuştur.

Gıda sanayii
üretimi
410,3 milyar TL

Toplam sektör
ihracatı
17,7 milyar dolar

İçecek sanayii
üretimi
19,4 milyar TL

Dış ticaret
karşılama oranı
% 219

Resmi 2020 yılı verilerine göre Türk gıda ve içecek sanayii 54 bine yakın işletmede 555 bin çalışana istihdam sağlamaktadır.

Sektörün üretim değeri 430 milyar TL (2020 ortalaması 7 TRY/USD ile 61 milyar USD), oluşturduğu katma değer 68 milyar TL (9,7 milyar USD) düzeyindedir.

Güncel verilere göre gıda sanayii üretimi 410 milyar TL, içecek

sanayii üretimi 19 milyar TL düzeyindedir. Gıda ve içecek sanayiinin toplam ciro su 465,9 milyar TL'ye ulaşmış, sektörün cari büyüklüğü 809,8 milyar TL olmuştur.

Resmi 2021 yılı verilerine göre gıda ve içecek imalat sanayiinin ihracatı 17,7 milyar dolar olmuştur. Aynı yıl 8,1 milyar dolarlık gıda ve içecek ithalatı yapıldığı düşünüldüğünde sektörün açık ara net ihracatçı olduğu görülmektedir.

GENEL VERİLER

GENEL VERİLER

YILLIK İHRACAT **22,94** mlr \$
BİRİM İHRACAT DEĞERİ **1.097** \$/TON

YILLIK İTHALAT **17,18** mlr \$
BİRİM İTHALAT DEĞERİ **606** \$/TON

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Dış Ticaret Verileri baz alınarak Agrimetre tarafından hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli'ne göre 2021 yılında tarım, gıda ve içecek sektörü 22,9 milyar dolar ihracat, 17,2 milyar dolar ithalat gerçekleştirdi.

01 ile 24 fasılları arasındaki tüm GTIP kalemleri ile 29. ve 35. fasıllardan seçili ürünlerin dahil edildiği hesaplamalara göre, 2021 yılında sektörün dış ticaret dengesi, önceki yılın aynı dönemine kıyasla %17 artarak 5,8 milyar dolar oldu.

Özel Ticaret Sistemini (ÖTS) temel alarak yayınlanan dış ticaret verilerine göre ihracat 2021 yılında önceki yıla göre %20,86 oranında artarak 22,94 milyar dolara, ithalat %22,17 artarak 17,18 milyar dolara ulaştı.

Yıl genelinde bakıldığında ithalat, 2021 yılının ilk aylarında

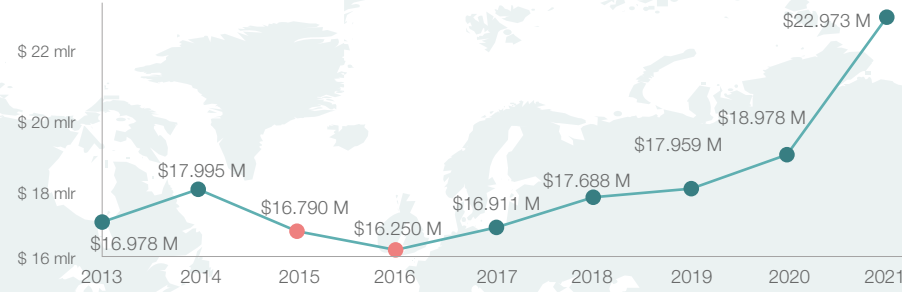
belirgin bir artış eğilimi sergiledi. Nisan ayında, önceki yılın aynı ayına göre %25 artan aylık ihracat ve ithalat artış hızının yavaşlaması ile bu trendde değişim görüldü. İhracat Mayıs ayında da belirgin şekilde artarken, 2021 yılında ilk kez Mayıs ayında ithalatın önceki yılın aynı ayına kıyasla gerilemesi, yılın başından bu yana devam eden yüksek ithalat trendini değiştirdi.

İhracatın artması, ithalatın yavaşlaması yönündeki olumlu trend, Haziran'da da güçlenerek devam etti. Temmuz – Aralık döneminde ise bu trend değişti ve ithalatla yine önemli artışlar kaydedildi.

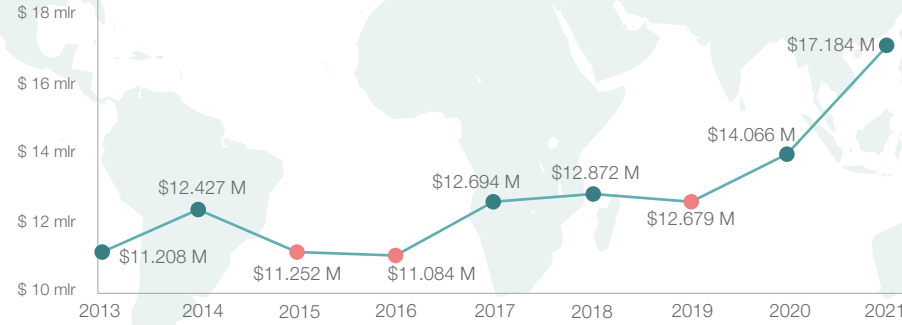
İhracat ise yıla yavaş bir giriş yaptıktan sonra toparlandı ve yılın devamını güçlü artışlarla geçirdi. Özetle, 2021 yılı, ihracatın ve ithalatın %20'nin üzerinde artışlarla tamamladığı bir yıl olarak kayda geçti.

GENEL VERİLER

İHRACAT

İTHALAT

Veriler yıllara göre incelendiğinde, 2014 yılında 18 milyar dolar seviyesini yakalayan ihracatın 2 yıl üst üste düşerek 2016 yılında 16 milyar dolar seviyesine indiği görülmektedir. Bunun devamında ise ihracat her yıl istikrarlı bir şekilde artmış, 2021 yılında önceki yıla kıyasla büyük bir artış hızı yakalayarak 20 milyar dolar seviyesini aşmıştır.

2014 yılında 12,4 milyar dolar seviyesinde olan ithalat, 2 yıl üst üste düşerek 2016 yılında 11 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2017 yılında önemli bir artışla 12,7 milyar dolara yükselen ithalat, 2017-2019 yılları arasında 12,7-12,8 milyar dolar seviyesinde yatay bir seyir takip etmiş, 2020 yılında tekrar bir artış eğilimine girerek 14,1 milyar dolara yükselmiş, 2021 yılında da artışını sürdürerek 17,2 milyar dolara ulaşmıştır.

2014 – 2021 yıllarındaki ihracat ve ithalat, 2016'ya kadar düşüş, 2021'e doğru gittikçe hızlanan bir artış trendi izleyerek benzer bir şablon sergilemiştir.

Dış ticaret fazlası yıla yavaş başladı, yıl sonuna doğru toparlandı

2021 yılının başlarında ithalatın artış eğiliminde olmasından olumsuz etkilenen dış ticaret fazlası, yılın ilk dört ayında önceki

yılın aynı döneminin gerisinde kalmıştı.

Mayıs ayından itibaren 2021'de ilk kez dış ticaret fazlası, önceki yılın aynı döneminin üzerine çıkmış; 2021'in ilk 5 ayında, önceki yılın aynı dönemine kıyasla %32,1 artarak 1,63 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.

Haziran'daki güçlü ihracat verileriyle birlikte, 2021'in ilk 6 ayında dış ticaret fazlası %62,9 arttı, 2,36 milyar dolar dış ticaret fazlası kaydedildi. Temmuz ayında ise dış ticaret fazlası önceki yılın aynı dönemine göre %43 artışla 2,85 milyar dolar olarak gerçekleşti ve yıl ortası itibariyle güçlü bir dış ticaret fazlası kaydedildi. Yılın ikinci yarısında ise dış ticaret fazlasındaki önceki yıla kıyasla daha düşük artışlar gerçekleşti. **2021 yılı genelinde dış ticaret fazlası önceki yıla göre %17,2 artışla 5,76 milyar dolar olarak gerçekleşti.**

Birim ihracat ve ithalat değeri

Birim ihracat değeri 2021 yılında önceki yıla göre %3,7 artarak 1.097 dolar/ton olarak gerçekleşti. İthalat birim değeri ise önceki yıla göre %28,2 artışla 606 dolar/ton'a yükseldi. Birim ithalat değerinin 2021 yılının genelini yüksek seviyede geçirmesi olumsuz bir gelişme olarak değerlendirildi.

ÜRÜNLER BAZINDA DIŞ TİCARET

ÜRÜN BAZINDA İHRACAT

FINDIK İÇİ	\$ 1,3 Mr
BUĞDAY UNU	\$ 1,1 Mr
MAKARNA	\$ 0,8 Mr

ÜRÜN BAZINDA İTHALAT

BUĞDAY	\$ 2,3 Mr
SOYA FASULYESİ	\$ 1,5 Mr
AYÇİÇEK YAĞI, HAM	\$ 1,1 Mr

2021 yılında ihracatta öne çıkan ürünler sırasıyla Fındık İçi (1,3 milyar dolar), Un (1,1 milyar dolar), Makarna (0,80 milyar dolar), Rafine ayçiçeği yağı (0,7 milyar dolar) ve Ambalajlı Fındık (0,7 milyar dolar) olurken bu ürünler toplam ihracatın yaklaşık %20'sini oluşturdu.

Tek başına fındık ihracatı, Fındık İçi ve Ambalajlı Fındık kalemlerinde, toplam ihracatın %8,7'sini oluşturdu. Bu oran geçtiğimiz yıl %8,2'ydi.

En fazla ihraç edilen ürün olan fındık içinin en fazla ihraç edildiği ülkeler ve ürünün toplam ihracatındaki payları şu şekilde sıralandı: İtalya (%33,8), Almanya (%17,7) ve Fransa (%8,5) oldu.

En çok ithal edilen ürünler ise sırasıyla Buğday (2,3 milyar dolar), Soya Fasulyesi (1,5 milyar dolar), Ham Ayçiçeği Yağı (1,1 milyar dolar), Palm Yağı (0,6 milyar dolar) ve Arpa (0,6 milyar dolar) oldu. Bu 5 kalem, toplam ithalatın yaklaşık %35,5'ini, 3'te 1'inden fazlasını oluşturdu. Bu da ithalatın, ihracata kıyasla daha az üründe yoğunlaştığını gösterdi. Tek başına buğday ithalatı, toplam ithalatın %13,4'ünü oluşturdu.

2 yıla yakın süredir yurt içinde fiyat artışları ile sıkça gündeme gelen ve 760 milyon dolarlık ithalat ile 2020'de en fazla ithal edilen 3. ürün olan Ayçiçek yağında ithalat 2021'de de devam etti. Ayçiçek yağı 2021 yılında da en çok ithal edilen ürünler arasında yer aldı. 2021 yılında 1,1 milyar dolarlık Ham Ayçiçek yağı ithalatı yapıldı.

Büyük ölçüde yem sektörü tarafından kullanılan Soya Fasulyesi'nin Haziran (246,9 milyon dolar), Temmuz (150,6 milyon dolar) ve Ağustos (158,1 milyon dolar) aylarındaki yüksek seviyedeki ithalatı dikkat çekmişti. Eylül ve Ekim ayında önceki aylar kadar yüksek ithalat gerçekleştirilmezken, Kasım ve Aralık aylarında 250 milyon dolara yakın ithalat gerçekleştirildi. Yıl toplamında ise 1,5 milyar dolardan fazla ithalat yapıldı.

En fazla ithal edilen ürün olan buğdayın en fazla ithal edildiği ülkeler ve ürünün toplam ithalatındaki payları şu şekilde sıralandı: Rusya (%73,9), Ukrayna (%17,4) ve Moldova (%4,3). En fazla ithal edilen ürün olan buğdayın %91'inden fazlasının şu anda savaş halinde olan Rusya ve Ukrayna'dan ithal edilmesi; ayrıca Rusya'dan yapılan toplam ithalatın (3,9 milyar dolar) %42,7'sinin buğday ithalatı olması dikkat çekti.

SEKTÖRLER BAZINDA DIŞ TİCARET

SEKTÖR BAZINDA İHRACAT

SERT KABUKLU MEYVE	\$ 2,413 M
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAMUL	\$ 2,301 M
YAŞ MEYVE	\$ 2,299 M
BİTKİSEL YAĞ	\$ 1,721 M
BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ	\$ 1,275 M

SEKTÖR BAZINDA İTHALAT

HAYVAN YEMİ	\$ 4,779 M
BİTKİSEL YAĞ	\$ 3,077 M
UN	\$ 2,669 M
KAKAO&ÇİKOLATA	\$ 706 M
TÜTÜN ve MAMULLERİ	\$ 513 M

2021 genelindeki dış ticaret verileri sektörlere göre incelendiğinde Sert Kabuklu Meyveler (2.413 milyon dolar), Şeker ve Şekerli Mamuller (2.301 milyon dolar), Yaş Meyve (2.299 milyon dolar), Bitkisel Yağ (1.721 milyon dolar) ve Balıkçılık ve Su Ürünleri (1.275 milyon dolar) Sektörleri en fazla ihracat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ihracatın %43,6'sı bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi.

2021 yılında Hayvan Yemi (4.779 milyon dolar), Bitkisel Yağ (3.077 milyon dolar), Un (2.669 milyon dolar), Kakao-Çikolata (706 milyon dolar) ile Tütün ve Mamülleri (513 milyon dolar) sektörleri ise en çok ithalat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ithalatın %68,4'ü, yani 3'te 2'sinden fazlası bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi. Bu oranın yüksek olması, ithalatın az sayıda sektörde yoğunlaştığını gösterdi.

Tek başına Hayvan Yemi Sektörü, 2021 yılında 4,8 milyar dolara yaklaşan hacim ile toplam ithalatın %27,8'ini, yani 4'te 1'inden fazlasını oluşturdu.

Fiyat artışları ile gündemde yer bulan Bitkisel Yağ Sektörü, 2021 yılında 3 milyar doları aşan ithalat ile toplam ithalatın %17,9'unu oluşturdu. Küresel piyasalardaki fiyatın özellikle Mart 2020 – Mart 2021 döneminde 2 katından fazla artması ve döviz fiyatlarındaki yukarı yönlü hareketlilik, ithalata bağlı bu sektörde ülke içi fiyatların belirgin bir biçimde artması ile sonuçlandı.

2020 yılında önceki yıla göre ihracatını değer olarak en fazla arttıran sektörler Yaş Meyve (422 milyon dolar artış) ve Bitkisel Yağ (353 milyon dolar artış) sektörleri olurken, bunları Makarna (163 milyon dolar artış), Baklagil (128 milyon dolar artış) ve Meyve Suyu (79 milyon dolar artış) Sektörleri izledi.

SEKTÖRLER BAZINDA DIŞ TİCARET

YILLIK İHRACAT **22,94** mlr \$
BİRİM İHRACAT DEĞERİ **1.097** \$/TON

YILLIK İTHALAT **17,18** mlr \$
BİRİM İTHALAT DEĞERİ **606** \$/TON

DIŞ TİCARET FAZLASI **5,75** mlr \$

İhracatın arttığı ve azaldığı sektörler

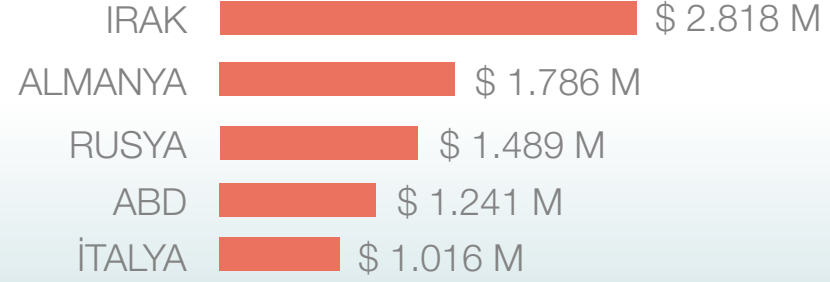
2021 yılında önceki yıla göre ihracatını değer olarak en fazla arttıran sektörler Bitkisel Yağ Sektörü (581 milyon dolar artış), Şeker ve Şekerli Mamuller Sektörü (484 milyon dolar artış), Beyaz Et Sektörü (376 milyon dolar artış), Sert Kabuklu Meyveler Sektörü (370 milyon dolar artış) ve Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektörü (284 milyon dolar artış) oldu.

2021 yılında ihracatın gerilediği sektörler Tütün ve Mamulleri Sektörü (103 milyon dolar düşüş) ve Pirinç Değirmenciliği Sektörü (250 bin dolar düşüş) oldu. Kuru Meyve/Sebze ve Un Sektörleri ihracatı yılın ilk 4 ayında önceki yıla kıyasla gerideydi. Bu sektörlerdeki ihracatın yıl içerisinde toparlanması dikkat çekti.

2021 yılında önceki yıla göre ithalatı değer olarak en çok artan sektörler Hayvan Yemi Sektörü (1.324 milyon dolar artış), Bitkisel Yağ Sektörü (833 milyon dolar artış), Un Sektörü (387 milyon dolar artış), Bakliyat Sektörü (137 milyon dolar artış) ve Kakao ve Çikolata Sektörü (100 milyon dolar artış) oldu.

İthalatın en çok düştüğü 5 sektör Makarna (235 milyon dolar düşüş), Canlı Hayvan Ticareti Sektörü (137 milyon dolar düşüş), Şeker ve Şekerli Mamuller (79 milyon dolar düşüş), Sert Kabuklu Meyveler Sektörü (50 milyon dolar düşüş) ve Tütün ve Tütün Mamulleri (48 milyon dolar düşüş) oldu.

ÜLKELER BAZINDA İHRACAT

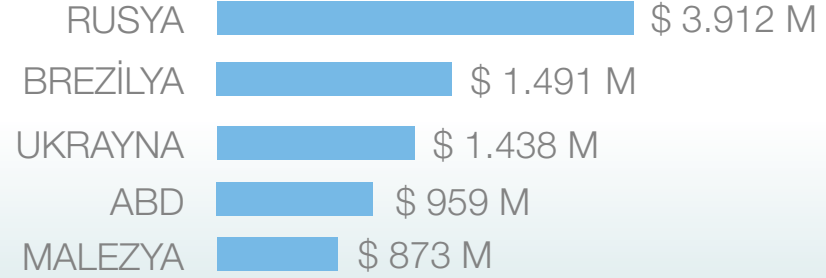

2021 yılında dış ticaret verileri ülkeler bazında incelendiğinde 223 ülke ve konuma ihracat yapıldığı görülmektedir. En çok ihracat yaptığımız 5 ülke Irak (2.818 milyon dolar), Almanya (1.786 milyon dolar), Rusya (1.489 milyon dolar), ABD (1.241 milyon dolar) ve İtalya (1.016 milyon dolar) şeklinde sıralandı. Bu 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatımızın %36,4'ünü oluşturdu.

En çok ihracat yapılan 3 ülkeye göre en çok ihraç ettiğimiz ürünler şu şekilde sıralandı:

- Irak'a yapılan ihracatta un (0,48 milyar dolar), tavuk eti (0,37 milyar dolar), gofret ve waffle (0,13 milyar dolar)
- Almanya'ya yapılan ihracatta fındık içi (0,23 milyar dolar), ambalajlı fındık (0,22 milyar dolar) ve kiraz (0,09 milyar dolar)
- Rusya'ya yapılan ihracatta mandalina (0,24 milyar dolar), alabalık (0,16 milyar dolar) ve şeftali (0,13 milyar dolar)

ÜLKELER BAZINDA İTHALAT

2021 yılında dış ticaret verileri ülkeler bazında incelendiğinde 185 ülkeden ithalat yapıldığı görülmektedir. Ülke bazında ithalat verileri incelendiğinde, 2021 yılında en fazla ithalat yaptığımız ülkeler Rusya (3.912 milyon dolar), Brezilya (1.491 milyon dolar), Ukrayna (1.438 milyon dolar), ABD (959 milyon dolar) ve Malezya (873 milyon dolar) oldu. Rusya, Brezilya, Ukrayna, ABD ve Malezya'dan yapılan ithalat, toplam ithalatın %50,5'ini oluşturdu.

Yılın ilk 2 ayında ABD en çok ithalat yaptığımız 3. ülkeyken, Mart ayında 4. sıraya geriledi ve yerini Ukrayna'ya kaptırdı.

Dünyanın önemli gıda ve tarım ürünü üreticilerinden Rusya ve Ukrayna, uzun bir süredir Türkiye'nin de önemli ticaret ortaklarıdır. Özellikle buğday, ayçiçeği, mısır ve arpa gibi önemli miktarlarda ithal edilen ürünler ağırlıklı olarak bu iki ülkeden ithal edilmektedir. 2022 yılı başında Rusya'nın

Ukrayna'yı işgali ile başlayan ve devam eden çatışmalar nedeniyle, Türkiye'nin bu iki ülkeden ithal ettiği bazı ürünlerde alternatif pazar arayışlarına gireceği düşünülmektedir.

En çok ithalat yapılan 3 ülkeye göre en çok ithal ettiğimiz ürünler şu şekilde sıralandı:

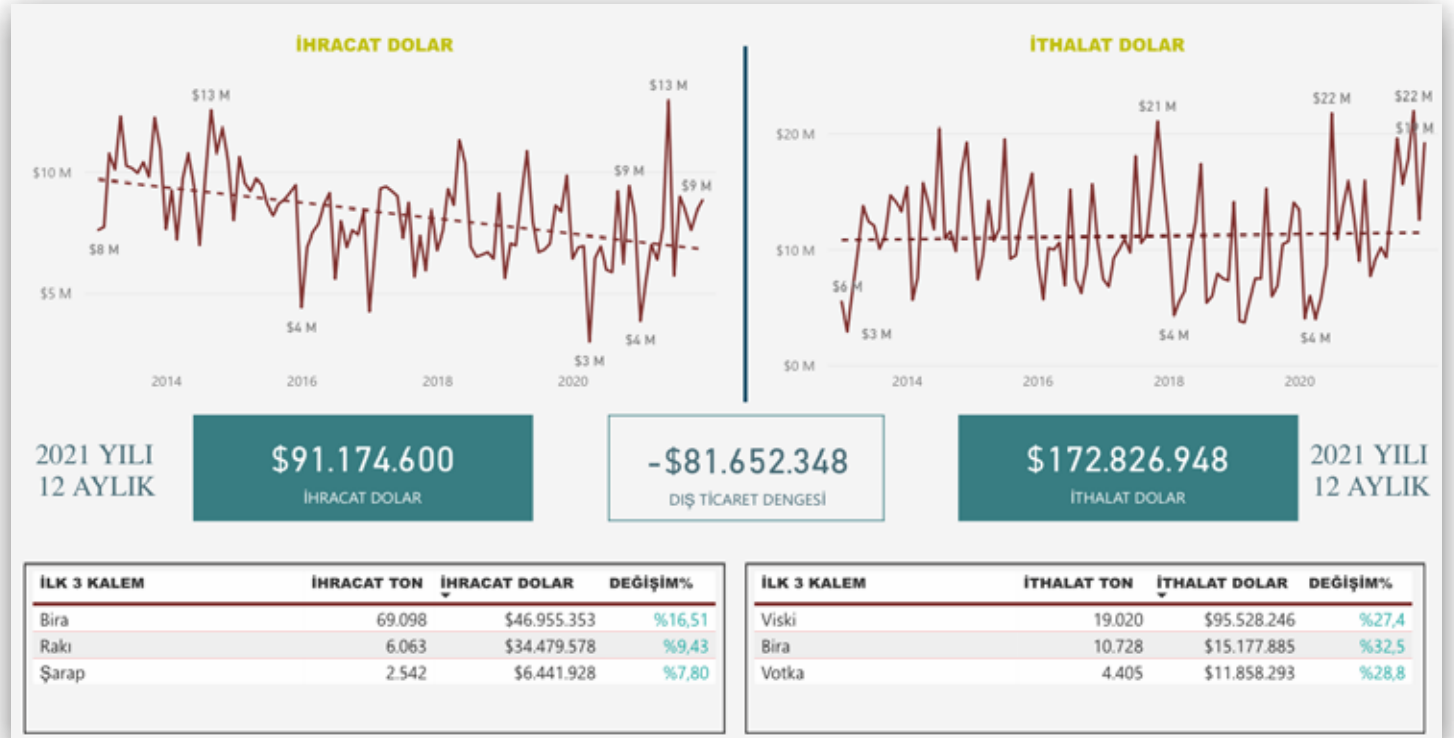
- Rusya'dan yapılan ithalatta öne çıkan ürünler buğday (1,7 milyar dolar), ayçiçeği yağı (1 milyar dolar) ve arpa (0,3 milyar dolar)
- Brezilya'dan yapılan ithalatta soya fasulyesi (1,12 milyar dolar), kahve (0,14 milyar dolar), tütün (0,10 milyar dolar)
- Ukrayna'dan yapılan ithalatta buğday (0,42 milyar dolar), arpa (0,22 milyar dolar) ve dane mısır (0,21 milyar dolar)

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

SEKTÖRLER

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Alkollü İçkiler Sektöründe 91,2 milyon dolarlık ihracat, 172,8 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret açığı 81,7 milyon dolar olan sektör, net ithalatçı konumundadır. Alkollü İçecek Sektöründe tüketilen ürünlerin Türkiye'deki üretiminin sınırlı olması ve tüketilen bazı ürünlerin yalnızca ithal edilmesi bu durumda etkilidir.

Sektördeki ihracatın 2013 yılından beri devam eden düşüş trendi 2021 yılı başında da devam etti. Bununla beraber yıl içerisinde bazı aylarda ortalamanın üzerinde ihracat gerçekleştirildi. Nisan 2020'de pandeminin etkisiyle son yılların en düşük aylık ihracat gerçekleştirildi.

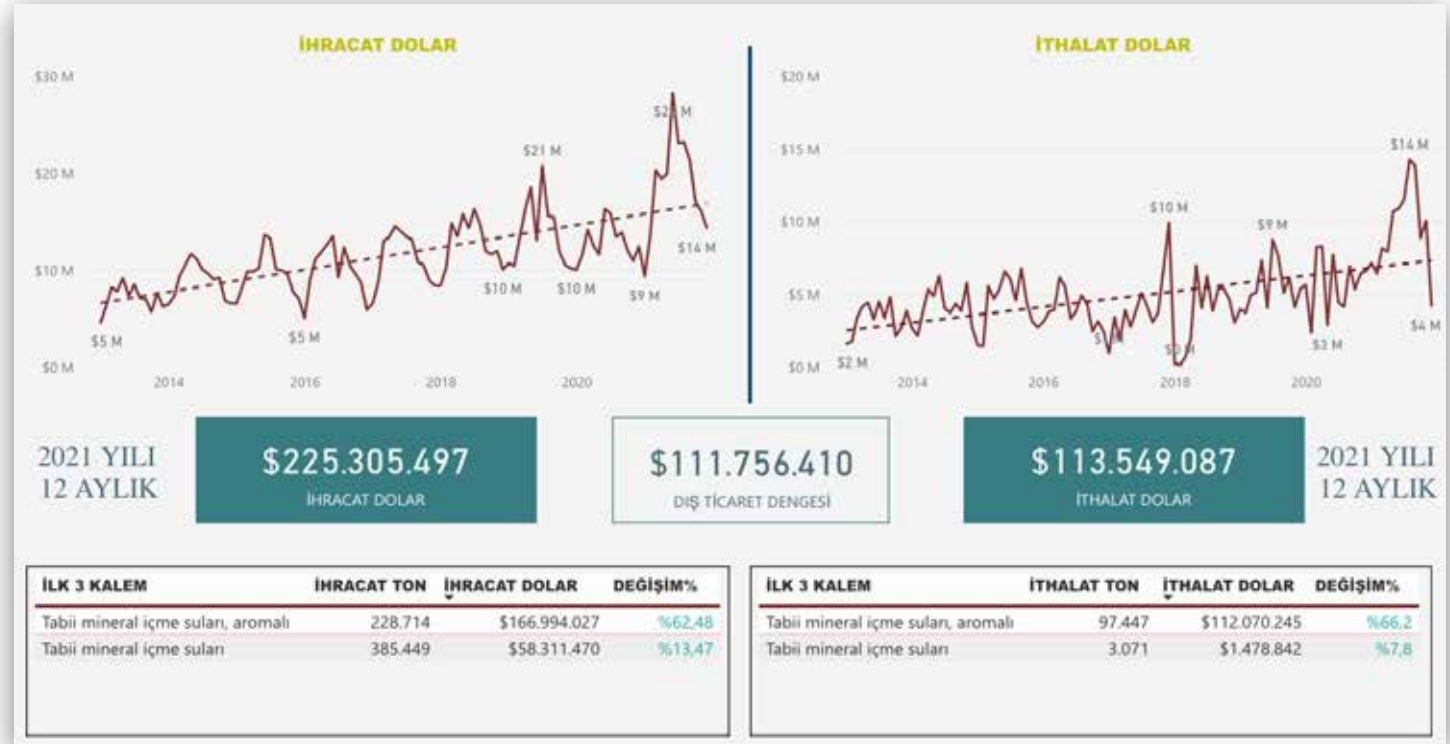
İthalat 2013'ten günümüze, yatay yakın bir ortalama seyretti,

2018-2019 yıllarında ortalamanın altında kaldı, 2021 yılında ise belirgin şekilde artarak ortalamanın hayli üstüne çıktı.

2021 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün bira (46,9 milyon dolar), rakı (34,5 milyon dolar) ve şarap (6,4 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına kıyasla 3 ürünün de ihracatı arttı. Coğrafi işaretli Türkiye'de olan rakı ihracatı aynı dönemde %9,4 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen ürünler viski (95,5 milyon dolar), bira (15,2 milyon dolar) ve votka (11,9 milyon dolar) olarak kayda geçti. 2020 yılına göre 2021 yılında viski ithalatı %27,4, bira ithalatı %32,5, votka ithalatı %28,8 arttı.

ALKOLLÜ İÇKİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Ambalajlı Su Sektöründe 225,3 milyon dolarlık ihracat, 113,5 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 111,8 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektördeki ihracat ve ithalatın, 2013 yılından beri devam eden yükseliş trendi 2021 yılında da devam etti. 2021 Haziran ayında, son yılların en yüksek aylık ihracatı (28,2 milyon dolar) gerçekleştirildi.

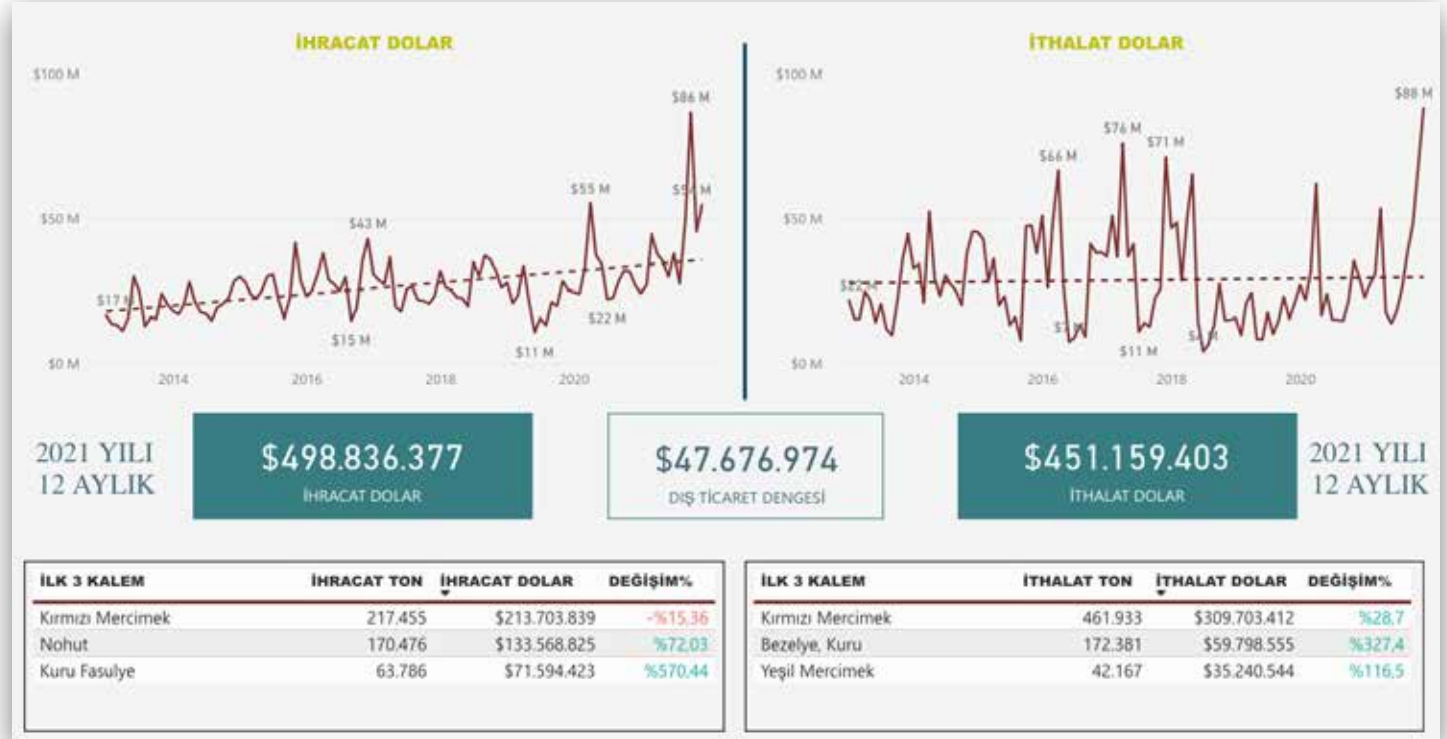
2021 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 2 kalem ürün aromalı

tabii mineralli içme suları (167 milyon dolar) ve tabii mineralli içme suları (58,3 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına göre aromalı tabii mineralli içme suları ihracatı %62,5, tabii mineralli içme suları ihracatı %13,5 arttı.

Sektörde 2021 yılında en fazla ithal edilen ürünler 112,1 milyon dolar ile aromalı tabii mineralli içme suları ve 1,5 milyon dolar ile tabii mineralli içme suları oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında aromalı tabii mineralli içme suları ithalatı %66,2, tabii mineralli içme suları ithalatı %7,8 arttı.

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

BAKLAGİL

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Baklagil sektöründe 498,8 milyon dolarlık ihracat, 451,2 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 47,7 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

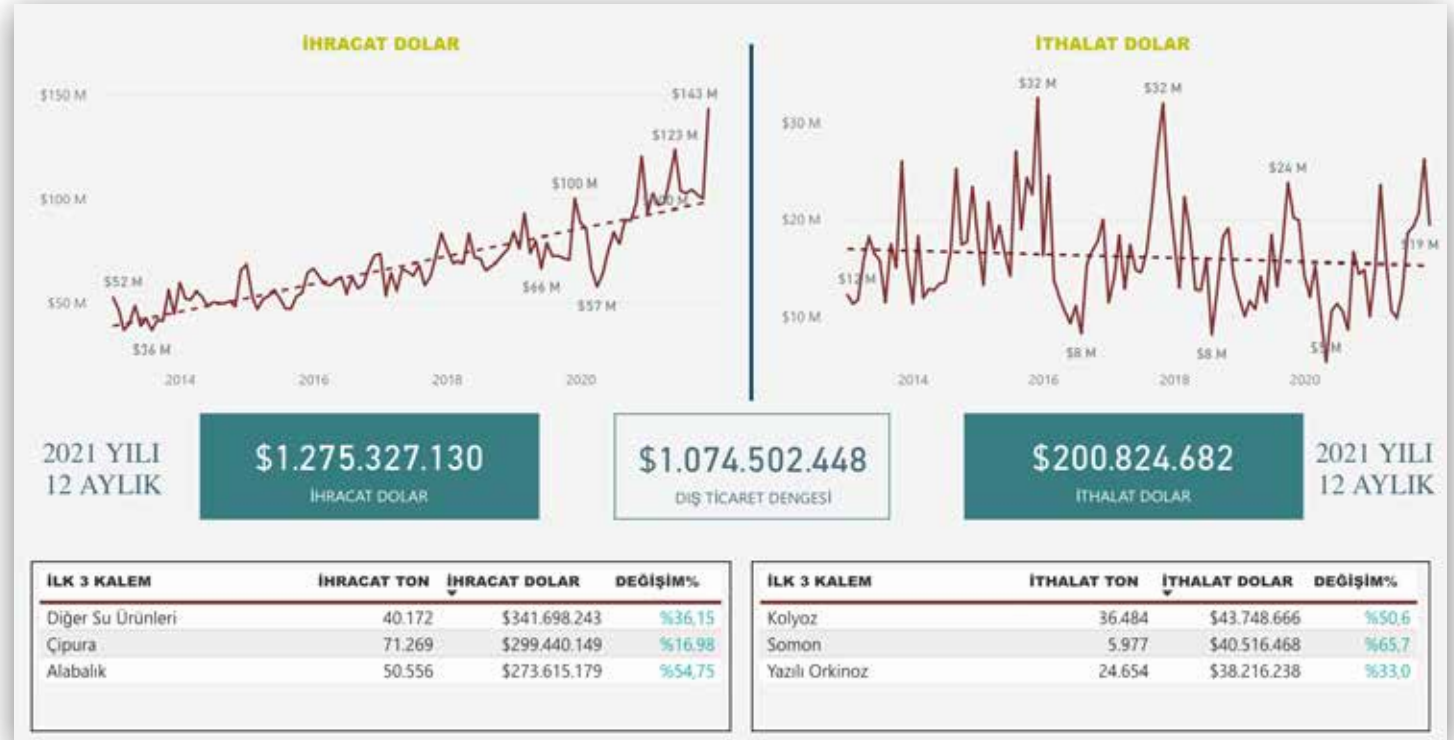
Sektörün ihracatı 2013 yılından günümüze yavaş ama istikrarlı bir şekilde arttı. 2021 yılının ilk aylarında bir düşüş kaydedilse de yılın devamında ortalamanın çok üzerinde aylık ihracat rakamları kaydedildi, 2021 yılında önceki yıllara göre yüksek bir ihracat hacmi yakalandı. Ekim 2021'de, 86 milyon dolar ile son yılların en yüksek aylık ihracatı yapıldı.

2013 yılından günümüze yatay bir ortalama takip eden ithalat, 2017-2019 yılları arasında düşerken, 2020 ve 2021 yılların önemli artışlar kaydetti. 2021 sonbahar aylarından itibaren aylık ithalat rakamlarında üst üste önemli artışlar kaydedildi, Aralık 2021'de

88 milyon dolar ile son yılların en yüksek aylık ithalatı gerçekleştirildi.

2021 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 3 kalem kırmızı mercimek (213,7 milyon dolar), nohut (133,6 milyon dolar) ve kuru fasulye (71,6 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına göre kırmızı mercimek ihracatı %15,4 düşerken, nohut ihracatı %72, kuru fasulye ihracatı %570,4 arttı.

2021 yılında sektörde en fazla ithal edilen ürünler kırmızı mercimek (309,7 milyon dolar), kuru bezelye (59,8 milyon dolar) ve yeşil mercimek (35,2 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında kırmızı mercimek ithalatı %28,7, kuru bezelye ithalatı %327,4, yeşil mercimek ithalatı %116,5 arttı.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ

2021 yılında Balıkçılık ve Su Ürünleri sektöründe 1.275,3 milyon dolarlık ihracat, 200,8 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 1.074,5 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

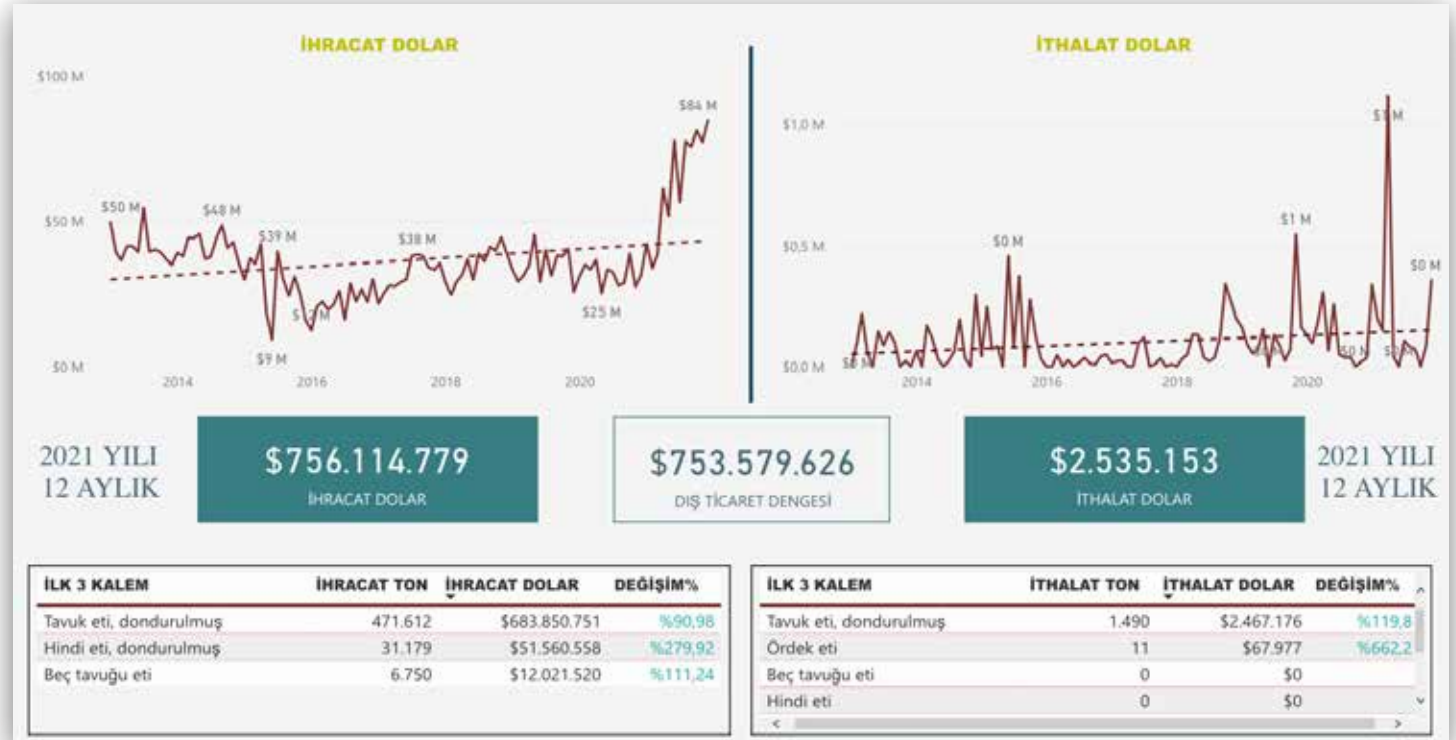
2013 yılından günümüze istikrarlı bir artış trendi izleyen sektör ihracatı, 2021 yılında da artışa devam etti. Aralık 2021'de, 143 milyon dolar ile son yılların en yüksek aylık ihracatı kaydedildi.

İthalat ise aynı dönemde yavaş bir düşüş trendi izledi. 2020 yılı Mayıs ayında 5,2 milyon dolar ile son yılların en düşük aylık ithalat değeri kaydedildi.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem diğer su ürünleri (341,7 milyon dolar), çipura (299,4 milyon dolar) ve alabalık (273,6 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre diğer su ürünleri ihracatı %36,2, çipura ihracatı %17, alabalık ihracatı ise %54,8 arttı.

2021 yılında, en fazla ithal edilen 3 kalem kolyoz (43,7 milyon dolar), somon (40,5 milyon dolar) ve yazılı orkinoz (38,2 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında kolyoz ithalatı %50,6, somon ithalatı %65,7, yazılı orkinoz ithalatı %33 arttı.

BEYAZ ET

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Beyaz Et sektöründe 756,1 milyon dolarlık ihracat, 2,5 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 753,6 milyon dolar olan ve ithalatın 300 katına yakın ihracat yapılan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana, sektördeki ihracat ve ithalat artış trendinde olmakla birlikte, ihracattaki artış trendi daha belirgindir.

2013 yılında düşmeye başlayan ihracat, 2015 yılının başından 2017 yılının ortalarına kadar geçen dönemde uzun dönem ortalamasının altında seyretti. Bu tarihten itibaren 2021 yılının başlarına kadar yatay devam eden ihracatta, Nisan 2021'den itibaren hızlı artışlar kaydedildi ve Haziran-Aralık 2021 arası dönemde yıl yılların en yüksek aylık ihracat rakamları yakalandı. Aralık 2021'de 84 milyon dolar ile son yılların en yüksek aylık ihracat rakamı kaydedildi.

2013 - 2014 yıllarında ortalamanın üzerinde seyreden ithalat, 2015'ten 2018 yılı ortasına kadar çok düşük seviyelerde seyretti. Bu tarihten itibaren aylık dalgalanmalarla birlikte bazı aylarda ortalamanın üzerinde ithalat gerçekleşti. Bununla birlikte beyaz et sektöründeki ithalat rakamları görece çok düşüktür.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem dondurulmuş tavuk eti (683,9 milyon dolar), dondurulmuş hindi eti (51,6 milyon dolar) ve beç tavuğu eti (12 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre dondurulmuş tavuk eti ihracatı %91, dondurulmuş hindi eti ihracatı %279,9, beç tavuğu ihracatı %111,2 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen ürünler dondurulmuş tavuk eti (2,5 milyon dolar) ve ördek eti (68 bin dolar) oldu. İthalatın büyük oranda tek bir kalemden oluşması, toplamda yalnızca 2 kalem ürünün ithal edilmesi dikkat çekti. 2021 yılında 2020 yılına göre tavuk eti ithalatı %119,8, ördek eti ithalatı %662,2 arttı.

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Bitkisel Yağ sektöründe 1,72 milyar dolarlık ihracat, 3,08 milyar dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret açığı 1,36 milyar dolar olan sektör, net ithalatçı konumdadır.

Temel gıda ürünlerinden olan bitkisel yağda Türkiye'nin kendi ihtiyacına yetecek üretim yapmadığı, bu nedenle ihtiyacın bir kısmının ithalat yoluyla karşılandığı bilinmektedir.

2013 yılından bu yana, aylık dalgalanmalarla birlikte uzun dönem ihracat ortalaması yavaş da olsa artış trendi izledi, 2021 yılındaki ihracat söz konusu dönem ortalamasının üzerine çıktı. Son yılların açık ara en yüksek aylık ihracat değeri, 179,4 milyon dolar ile Ağustos 2021'de kaydedildi.

İthalatın 2013-2018 yıllarında düşüş trendi takip ettiği, 2019-2021 yıllarında ise arttığı görülmektedir. İhracatta birçok yılda Eylül ayına doğru bir dip, öncesindeki dönemde ise artış eğitimi dikkat çekmektedir. Son yılların en büyük aylık ithalat değeri, 458 milyon dolar ile Aralık 2021'de kaydedildi. Yakın dönemde son yılların en büyük ihracat değerlerinin de

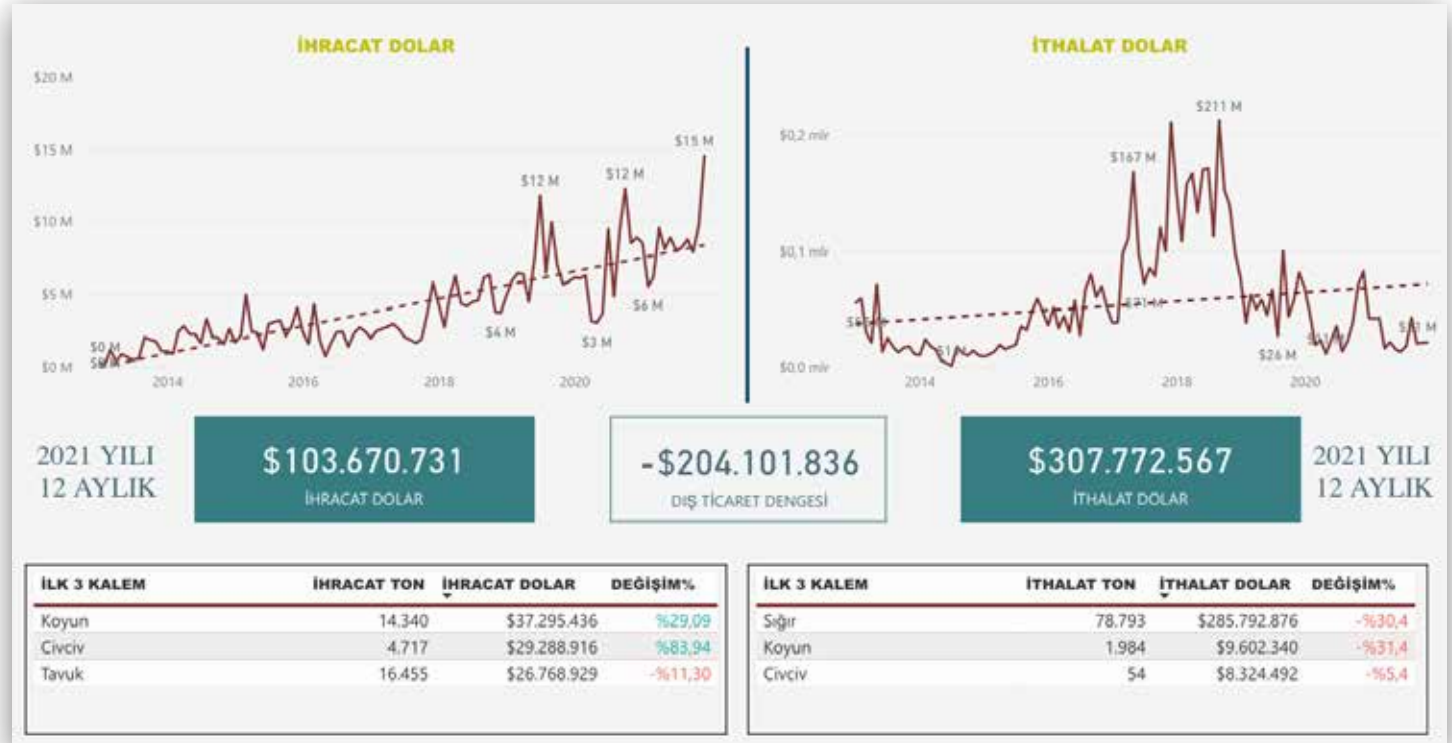
kaydedilmesi, ithal edilen ürünün bir kısmının doğrudan ihracata gitmiş olabileceğini düşündürmektedir.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem rafine ayçiçek yağı (707,6 milyon dolar), ham soya yağı (334,3 milyon dolar) ve diğer sıvı yağ karışımı (163,5 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre rafine ayçiçek yağı ihracatı %16, ham soya yağı ihracatı %128,7, diğer sıvı yağ karışımı ihracatı %147,6 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem ham ayçiçek yağı (1.094,4 milyon dolar), rafine palm yağı (612,5 milyon dolar) ve ayçiçeğidir (464,4 milyon dolar). 2020 yılına göre 2021 yılında ham ayçiçeği yağı ithalatı %78,7, rafine palm yağı ithalatı %54,7, ayçiçeği ithalatı %0,4 arttı.

Bu ithalat ve ihracat tablosuna bakıldığında, Türkiye'nin ayçiçek yağında hem ithalatçı hem ihracatçı olduğu, yurt içi ihtiyacın önemli bir bölümünü ithalat ile karşıladığı, palm yağında ithalatçı olduğu görülmektedir.

BİTKİSEL YAĞ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Canlı Hayvan sektöründe 103,7 milyon dolarlık ihracat, 307,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 204,1 milyon dolar olan sektör, net ithalatçı konumdadır.

2013 yılından bu yana ihracat belirgin şekilde artan bir trendi takip etti. Genel bir artış trendinin yanında geçmiş döneme kıyasla aylık dalgalanmaların arttığı ihracatta, son yılların en yüksek aylık ihracat değeri 15 milyon dolarla Aralık 2021'de kaydedildi.

İthalat 2013 yılından 2017'ye kadar olan dönemde düşük seyretti. Mart 2017'den itibaren ithalat keskin bir yükseliş yaşandı ve yüksek ithalat seviyeleri 2019 yılı başına kadar devam etti. 2019 yılından itibaren ithalat, uzun dönem ortalamasının altında, 2017 - 2019 öncesine yakın seviyede seyretti. Burada, 2 yıllık bir dönem boyunca canlı hayvan ithalatında yoğun bir ithalat yapıldığı, 2019'den itibaren burada frene basıldığı görüldü. Bu tarihten itibaren de günümüze kadar olan dönemde ithalat, 2020

sonunda birkaç aylık yüksek rakamlar haricinde uzun dönem ortalamasının altında, 2013-2017 arası döneme yakın değerlerde seyretti.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem koyun (37,3 milyon dolar), civciv (29,3 milyon dolar) ve tavuk (26,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında koyun ve civciv ihracatı sırasıyla %29,1 ve %83,9 oranında artarken, tavuk ihracatı %11,3 azaldı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem siğir (285,8 milyon dolar), koyun (9,6 milyon dolar) ve civciv (8,3 milyon dolar) oldu. Siğirda 285,8 milyonluk ithalata karşın, 8,2 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Bu tablodan, Türkiye'nin son yıllardaki düşüşe rağmen halen önemli miktarda siğir ithal ettiği, ülke içi ihtiyaca yönelik üretim açığı bulunduğu anlaşılmaktadır.

2020 yılına göre 2021 yılında siğir ithalatı %30,4, koyun ithalatı %31,4, civciv ithalatı ise %5,4 düşüş kaydetti.

DONDURULMUŞ SEBZE / MEYVE

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Dondurulmuş Meyve/Sebze sektöründe 136,1 milyon dolarlık ihracat, 3,5 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret fazlası 132,6 milyon dolar olanve ithalatın 40 katına yakın ihracat yapılan sektör net ihracatçı konumundadır.

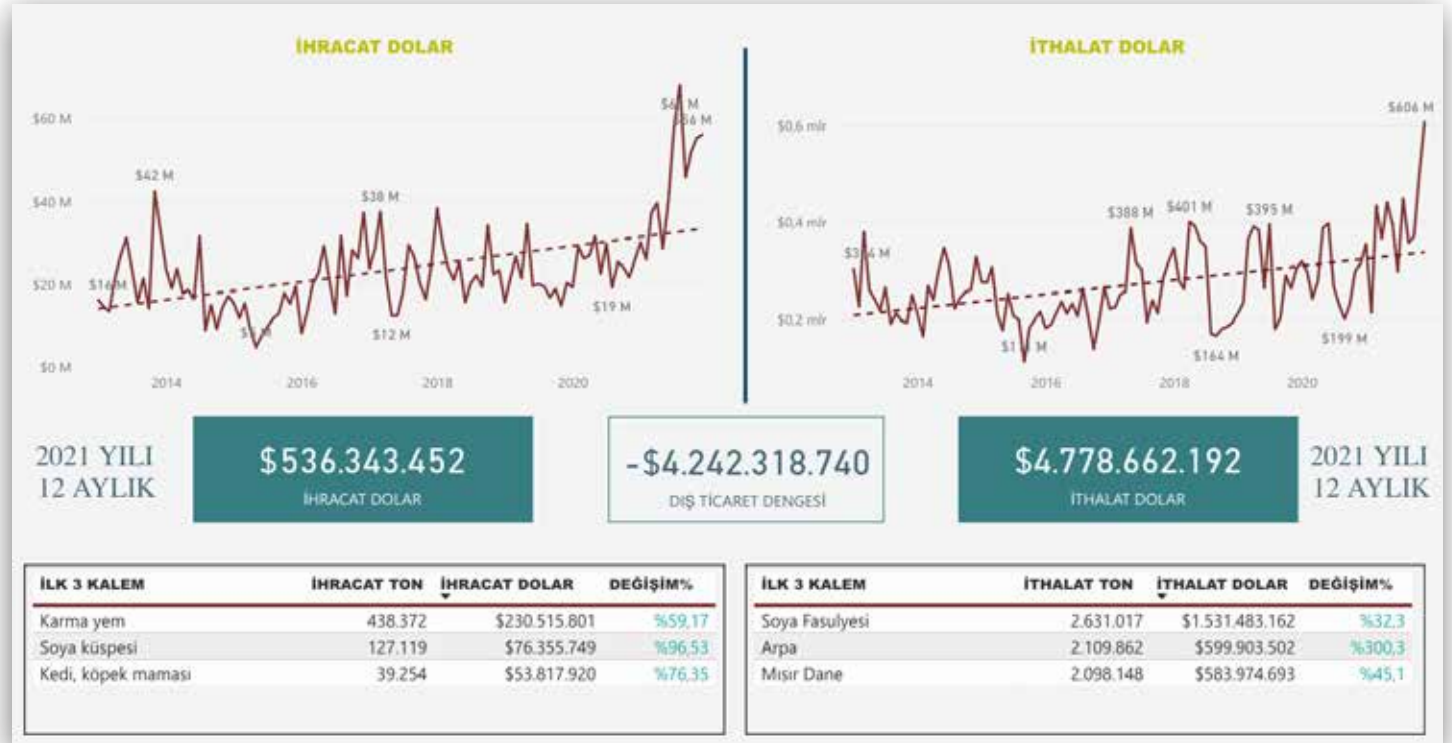
2013 yılından bu yana ihracat aylık dalgalanmalarla birlikte istikrarlı bir şekilde artış trendini takip etti. Mart – Eylül 2020 arasında büyük bir düşüş kaydedilen ihracatta, 2021 yılında keskin bir şekilde artış eğilimi dikkat çekti. Bahsedilen dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri, 13 milyon dolarla Eylül 2021’de kaydedildi.

İthalatta ise 2013 yılından bu yana belirgin bir düşüş trendi söz konusudur. Mayıs 2015’de, bu dönemdeki en yüksek aylık ithalat rakamı (2,9 milyon dolar) kaydedilmiş, bunu izleyen dönemde keskin bir düşüş yaşanmış, 2016 yılından itibaren aylık ihracat

rakamları 1 milyon doların altında seyretmiştir.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem dondurulmuş domates (39,2 milyon dolar), dondurulmuş patates (18,2 milyon dolar) ve dondurulmuş diğer sebzeler (17,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında dondurulmuş domates ihracatı %22,5, dondurulmuş patates ihracatı %40,7, dondurulmuş diğer sebzelerin ihracatı %74,7 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem dondurulmuş diğer sebzeler (0,8 milyon dolar), dondurulmuş enginar (0,8 milyon dolar) ve dondurulmuş patates (0,7 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına göre dondurulmuş diğer sebzeler ithalatı %6,5, dondurulmuş enginar ithalatı %26,7 düşerken, dondurulmuş patates ithalatı %79,1 arttı.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Hayvan Yemi sektöründe 536,3 milyon dolarlık ihracat, 4,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 4,2 milyar dolar olan ve ihracatın 9 katına yakın ithalat yapılan sektör, net ithalatçı konumundadır. Ayrıca en çok ithalat yapılan tarım ve gıda sektörü konumundadır.

2013 yılından 2019 yılı ortasına kadar ihracat aylık dalgalanmalarla birlikte belirgin bir artış trendi izlemiştir. 2019 ve 2020 yıllarını düşüş eğiliminde geçiren ihracat, 2021 başından itibaren güçlü bir şekilde artmaya başladı. Ağustos 2021'te, söz konusu dönemdeki en yüksek aylık ihracat (68 milyon dolar) gerçekleştirildi.

İthalat, 2013 yılından günümüze yavaş da olsa artış trendindedir. İthalatta dönemsel dalgalanmaların son yıllarda büyük olması dikkat çekicidir. 2013'ten günümüze en yüksek aylık ithalat değeri, Aralık 2021'de 606,4 milyon dolar ile kaydedilmiştir. Eylül 2015'te 111 milyon dolar ile anılan dönemdeki en düşük aylık ithalat yapılmıştır.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem karma yem (230,5 milyon dolar), soya küspesi (76,4 milyon dolar) ve kedi ve köpek maması (53,8 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre karma yem ihracatı %59,2, soya küspesi ihracatı %96,5, kedi ve köpek maması ihracatı %76,4 arttı.

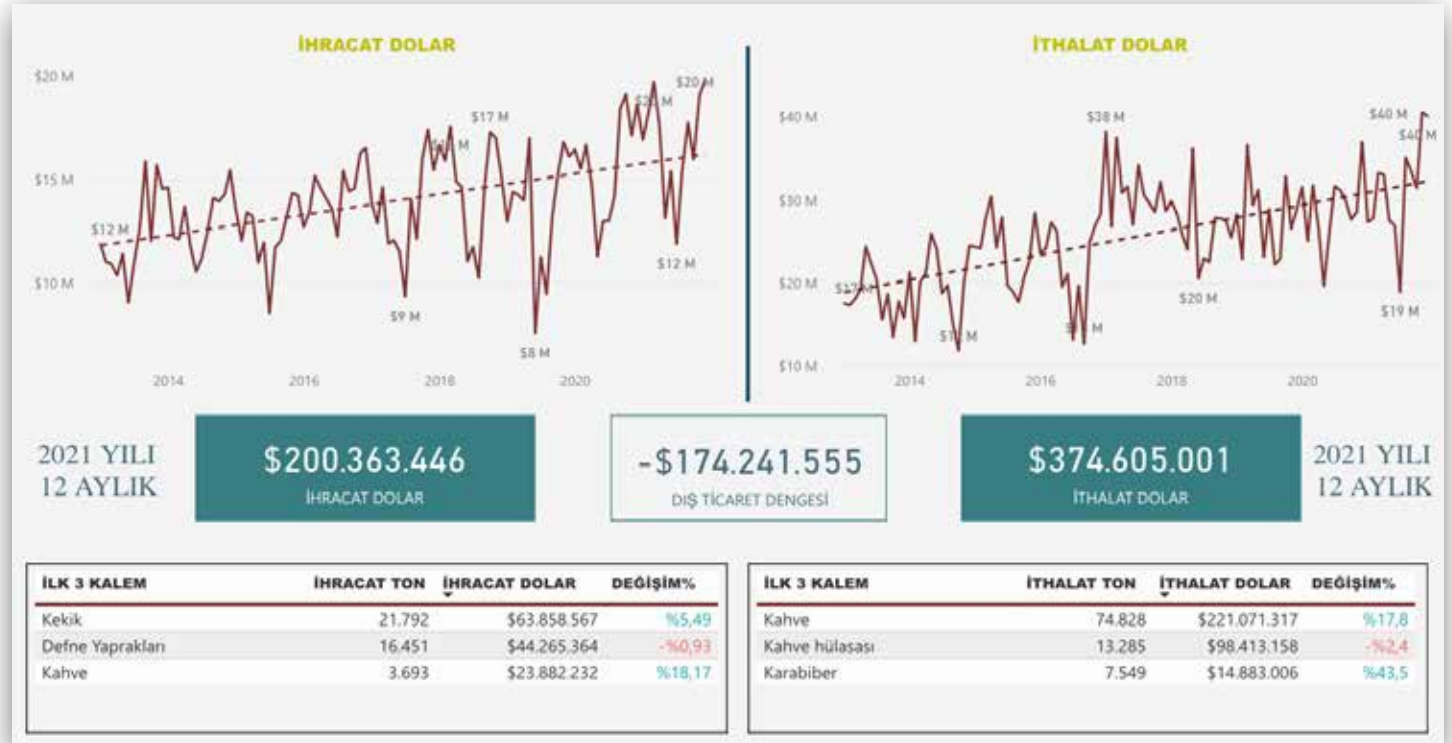
2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem soya fasulyesi (1,5 milyar dolar), arpa (599,9 milyon dolar) ve dane mısır (584 milyon dolar) oldu.

2021 yılında, 2020 yılına göre soya fasulyesi ithalatı %32, arpa ithalatı %300, dane mısır ithalatı %45 arttı.

Sektördeki dışa bağımlılık ve ithalat rakamlarının büyük olması, ülke ekonomisi açısından olumsuz değerlendirilmekte, temel bir girdi olan hayvan yemi kullanılan çok sayıda sektörde dövizle karşı kırılganlığa neden olmaktadır.

Öte yandan bir önceki yıla göre 2021 yılında arpa ithalatının %300 artması da dikkat çekicidir.

KAHVE, ÇAY ve BAHARAT

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Kahve, Çay ve Baharat sektöründe 200,4 milyon dolarlık ihracat, 374,6 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 174,2 milyon dolar olan bu sektör, net ithalatçı konumundadır.

Sektördeki ihracat aylık bazda önemli dalgalanmalarla birlikte, 2013 yılından beri belirgin bir artış trendini izlemektedir. 2013 yılından günümüze aylık bazda en düşük ihracat 7,5 milyon dolar ile Haziran 2019'da, en yüksek ihracat 19,8 milyon dolar ile Aralık 2021'de kaydedildi.

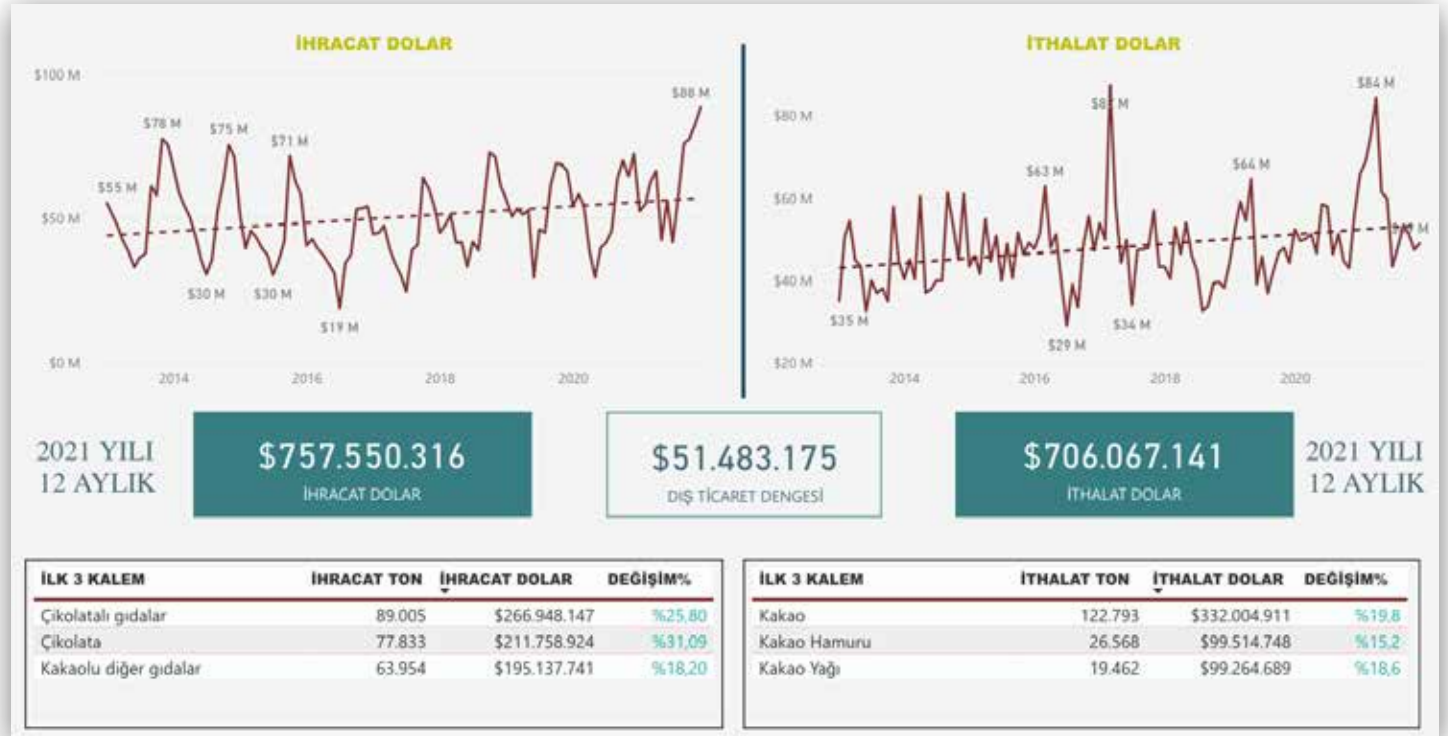
Sektörde ithalat 2013 – 2021 arasında belirgin bir artış trendini takip etti. 2017 yılında belirgin bir artış kaydederek yıllık 375 milyon dolara çıkan ithalat, bir sonraki yıl düştü, sonraki yıllarda

ise artarak 2021 yılında tekrar 375 milyon dolar seviyesine ulaştı.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem kekik (63,9 milyon dolar), defne yaprağı (44,3 milyon dolar) ve kahve (23,9 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılında göre kekik ihracatı %5,5, kahve ihracatı %18,2 artarken, defne yaprağı ihracatı %0,9 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kahve (222,1 milyon dolar), kahve hülasesi (98,4 milyon dolar) ve karabiber (14,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında kahve ithalatı %17,8, karabiber ithalatı %43,5 artarken, kahve hülasesi ithalatı %2,4 düştü.

KAKAO / ÇİKOLATA

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Kakao ve Çikolata sektöründe 757,6 milyon dolarlık ihracat, 706,1 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret fazlası 51,5 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013'ten bu yana artış eğiliminde olan ihracat, yaz dönemlerinde azalan, kış döneminde artan bir şablon sergilemektedir. 88,3 milyon dolar ile bu dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri Aralık 2021'de kaydedildi ve Kasım 2013'te gerçekleşen 78 milyon dolarlık aylık ihracat değeri, 9 yıllık dönemde ilk kez aşılmış oldu.

Sektörde ithalat da 2013'yen bu yana yavaş bir artış trendi izledi. İthalatta aylık verilere bakıldığında, özellikle 2016'dan itibaren Mart-Nisan aylarında yıllık zirveler, göze çarpmaktadır.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem çikolatalı gıdalar (266,9

milyon dolar), çikolata (211,8 milyon dolar) ve kakaolu diğer gıdalar (195,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında çikolatalı gıdalar ihracatı %25,8, çikolata ihracatı %31,1, kakaolu diğer gıdalar ihracatı %18,2 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kakao (332 milyon dolar), kakao hamuru (99,5 milyon dolar) ve kakao yağı (99,3 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına göre kakao ithalatı %19,8, kakao hamuru ithalatı %15,2, kakao yağı ithalatı %18,6 arttı.

Sektöre ilişkin rakamlara bakıldığında, Türkiye'nin kakao üretilen iklim kuşağında olmaması sebebiyle kakao ve diğer çikolata bileşenlerinde ithalatçı olduğu, ancak kurulu gıda işleme ve üretim kapasitesi sayesinde ithal edilen ham maddeleri katma değerli ürünlere işleyerek çikolatalı ve kakaolu ürünlerin ihracatını yaptığı anlaşılmaktadır.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Kuru Meyve/Sebze sektöründe 1,15 milyar dolarlık ihracat, 43,6 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 1,1 milyar dolar olan ve ithalatının 26 katından fazla ihracat yapan sektör, net ihracatçı pozisyonundadır. Ayrıca Türk gıda ve tarım sektörleri arasında en fazla ihracat yapan sektörler arasında anılmaktadır.

2013'ten bu yana sektörde ihracat yıllara göre değişen, ortalamada yatay bir seyir izledi. Tarımsal üretime doğrudan bağlı olan sektörde, mevsimsellik söz konusudur. Ekim aylarında 130-170 milyon dolar seviyesinin üzerine çıkarak yıllık zirve yapan aylık ihracat, Temmuz ayında yıllık dip yapmakta, hemen öncesindeki aylarda da belirgin şekilde düşmektedir.

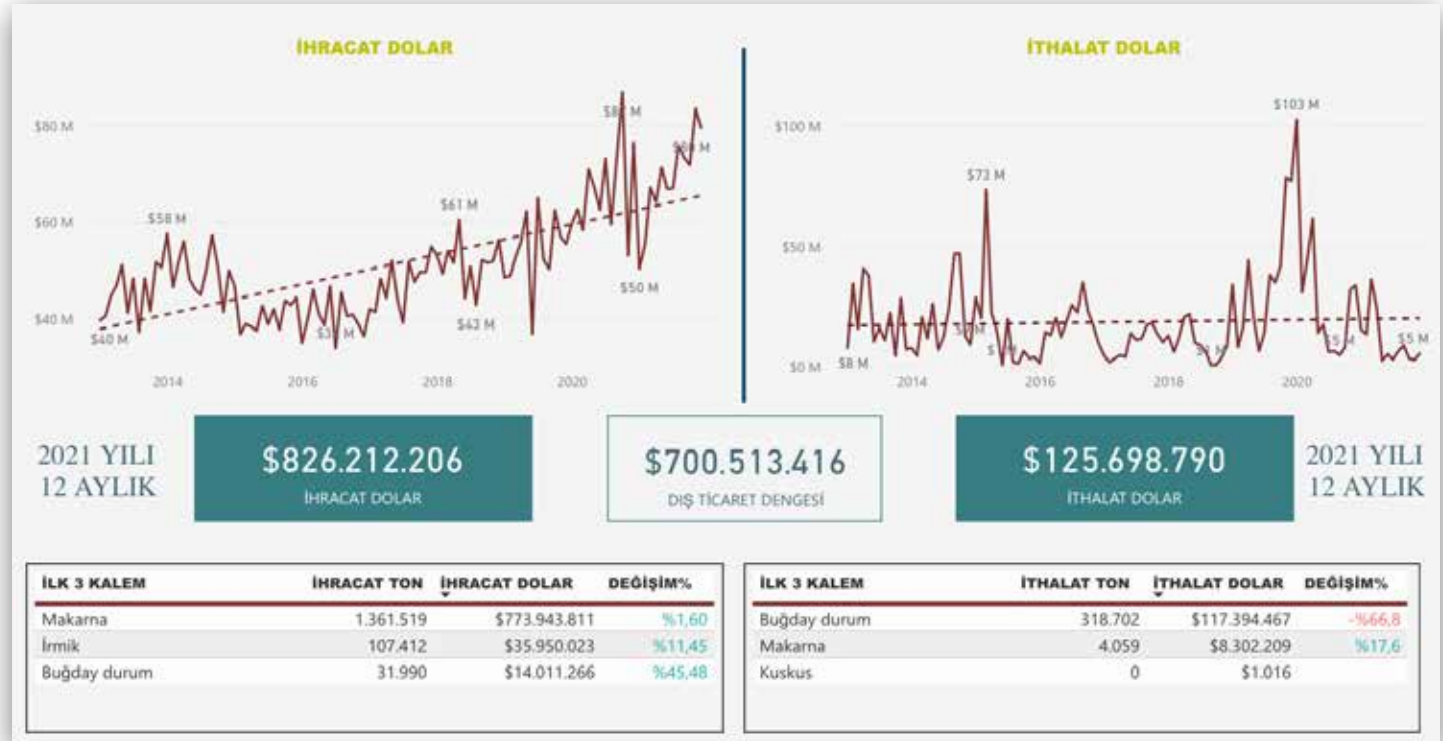
2013-2015 döneminde artan ithalat, 2015'den 2020 yılına dek bir

düşüş trendi izledi, 2021 yılındaki ithalat önceki yıla göre arttı. 2013-2021 arasındaki en yüksek aylık ithalat Ekim 2015'te (6 milyon dolar) kaydedildi.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem kuru üzüm (426,9 milyon dolar), kuru kayısı (347,2 milyon dolar) ve kuru incir (263 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında kuru üzüm ihracatı %8,7 düşerken, kuru kayısı ihracatı %31, kuru incir ihracatı %11,3 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kurutulmuş hindistan cevizi (27,8 milyon dolar), kuru kayısı (3,7 milyon dolar), ve kuru incir (2,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında kurutulmuş hindistan cevizi ithalatı %49, kuru kayısı ithalatı %109,2, kuru incir ithalatı %7,1 arttı.

MAKARNA

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

Makarna sektöründe 2021 yılında 826,2 milyon dolarlık ihracat, 125,7 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 700,5 milyon dolar dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 6,5 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013'ten günümüze, sektördeki ihracat belirgin şekilde bir artış trendi izlemektedir. Nisan 2020'den itibaren aylık ihracat rakamları uzun dönem ortalamasının üzerinde seyretti, 2021 yılı başında düşse de hızlı bir şekilde toparlandı ve tekrar artışa geçti. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri Ekim 2020'de (87 milyon dolar) kaydedildi.

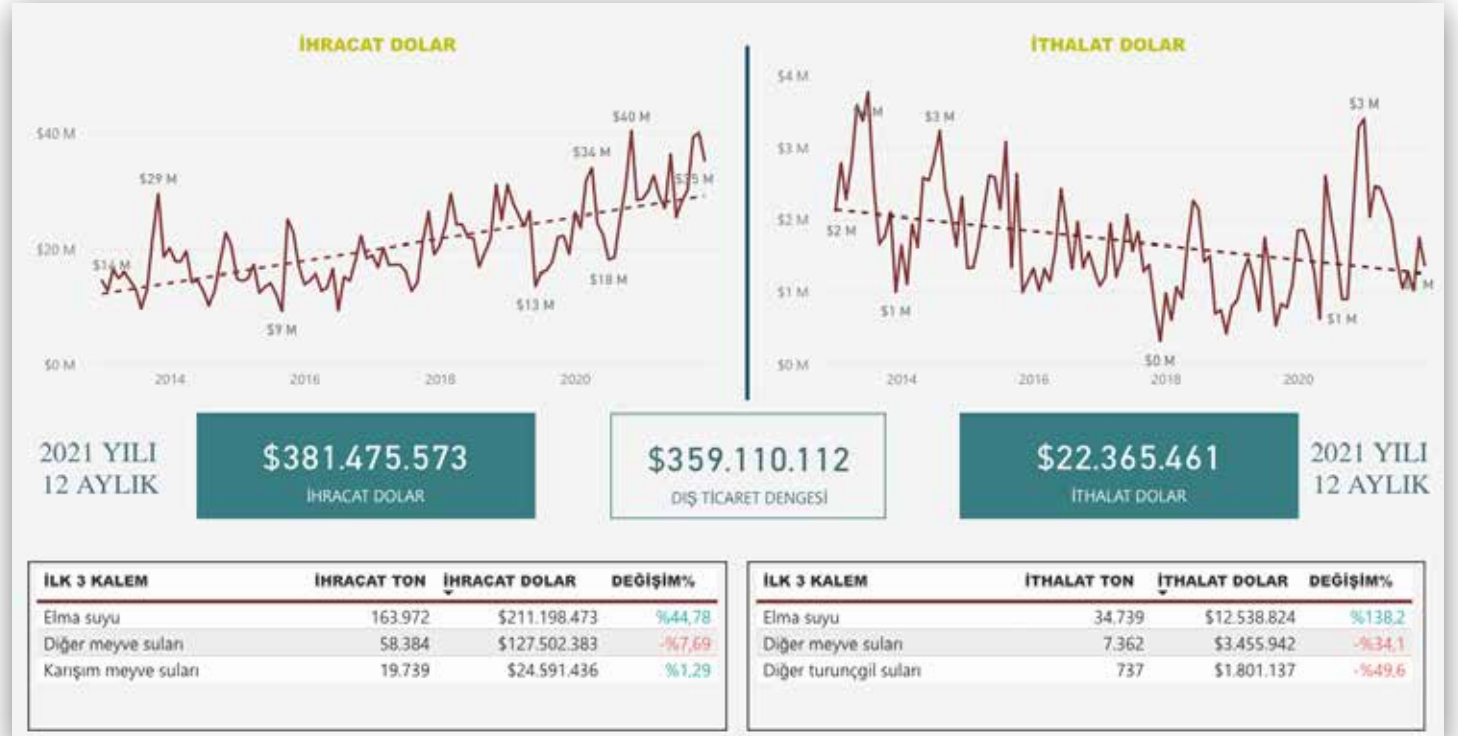
2013 yılından bu yana ithalatla, ihracata oranla oldukça yavaş bir artış trendi izlendi. Aylık dalgalanmaların da sınırlı kaldığı sektör ithalatında, 2019 yılı ortasında başlayan, 2020 yılı Ocak ayında zirve yapan ve Nisan ayına kadar devam eden bir artış dönemi yaşandı. Ocak 2020'de kaydedilen 102,6 milyon dolarlık ithalat, 2020 yılı toplamında yapılan ithalatın neredeyse 3'te 1'ini oluşturdu. Bu tarihten itibaren 2021 yılı sonuna kadar ithalatla

belirgin bir düşüş gerçekleşti.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün makarna (773,9 milyon dolar), ırmik (36 milyon dolar) ve durum buğdayı (14 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında makarna ihracatı %1,6, ırmik ihracatı %11,5, durum buğdayı ihracatı %45,5 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem durum buğdayı (117,4 milyon dolar), makarna (8,3 milyon dolar) ve kuskus (bin dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında durum buğdayı ithalatı %66,8 düşerken, makarna ithalatı %17,6 arttı.

Sektörün ithalat ve ihracat verileri incelendiğinde, ihraç ettiğinden çok daha fazla miktarda durum buğdayı ithal eden, ithal ettiğinden çok daha fazla makarna ihraç eden Türkiye'nin yurt dışından makarna hammaddesi olan durum buğdayı ithal ettiği, bu ham maddeyi makarnaya işleyip katma değer kazandırarak ihraç ettiği görülmektedir.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Meyve Suyu sektöründe 381,5 milyon dolarlık ihracat, 22,4 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. 359,1 milyon dolar dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 17 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektör 2013'ten bu yana ihracatını belirgin şekilde arttırmakta, aylık ihracat değerlerinde arka arkaya yeni zirveler yapmaktadır. Hammadde üretimine bağlı mevsimsel dalgalanmaların görüldüğü sektör ihracatında en yüksek aylık ihracat değeri 40 milyon dolar ile Kasım 2020'de kaydedildi.

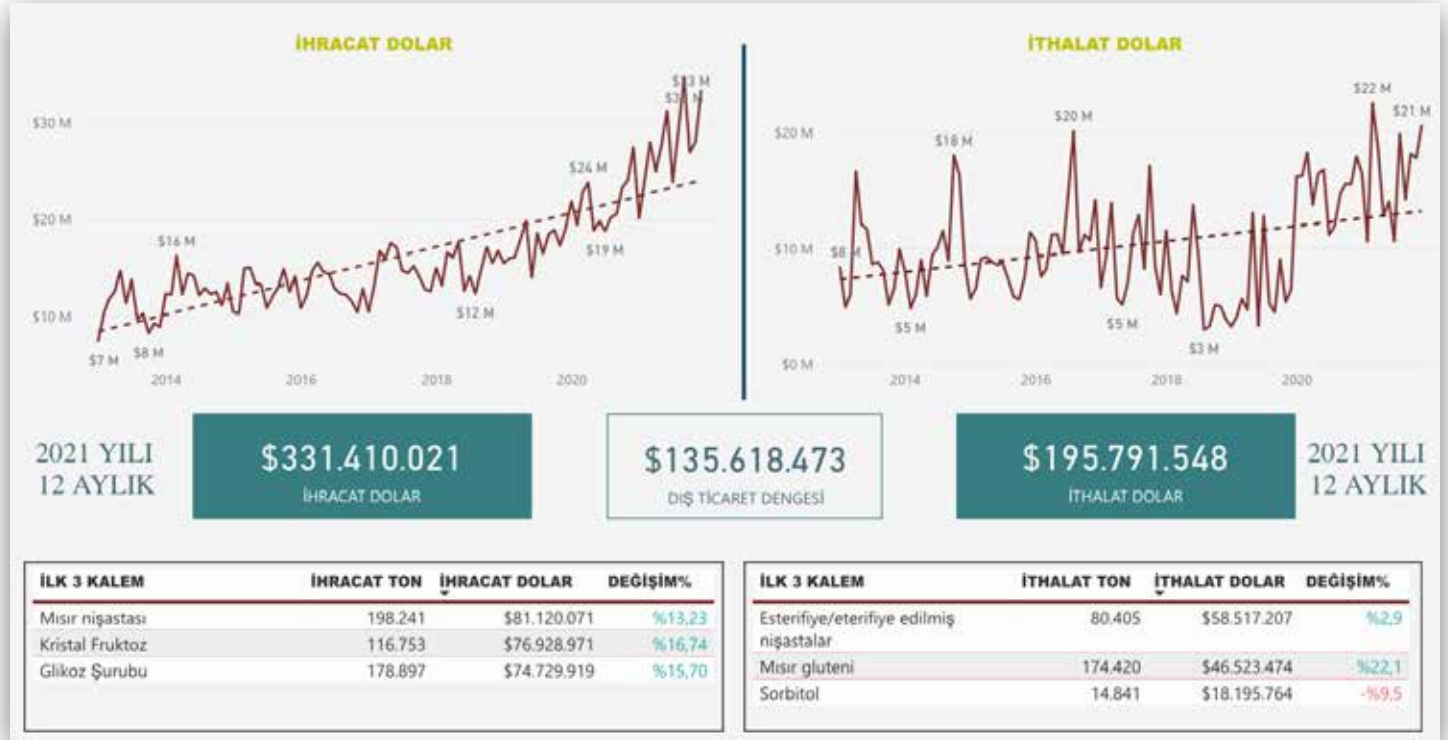
2013'tan günümüze, ithalatla bir düşüş trendi izlenmektedir. Anılan dönemde aylık bazda en yüksek ithalat değeri 3,8 milyon dolar ile Temmuz 2013'te kaydedildi. 2020 yılının ortalarında uzun

dönem ortalamasının üzerine çıkan aylık ithalat değeri, 2021 yılının ortalarında kadar ortalamasının üzerinde seyretti.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün elma suyu (211,2 milyon dolar), diğer meyve suları (127,5 milyon dolar) ve karışım meyve suları (24,6 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında elma suyu ihracatı %44,8, karışım meyve suları ihracatı %1,3 artarken, diğer meyve suları ihracatı %7,7 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem elma suyu (12,6 milyon dolar), diğer meyve suları (3,5 milyon dolar) ve diğer turuncgil suları (1,8 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre elma suyu ithalatı %138,2 artarken, diğer meyve suları ithalatı %34,1, diğer turuncgil suları ithalatı %49,6 düştü.

NİŞASTA

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Nişasta sektöründe 331,4 milyon dolarlık ihracat, 195,8 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 135,6 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren sektör net ihracatçı konumundadır.

2014 – 2016 yılları arasında yatay seyreden sektör ihracatı, bu tarihten günümüze kadar belirgin artış trendi içerisinde. Ekim 2020'den itibaren ihracat uzun dönem ortalamasının oldukça üzerine çıktı, Eylül 2021'de 2013'ten bu yana en yüksek aylık ihracat değeri kaydedildi (34,5 milyon dolar).

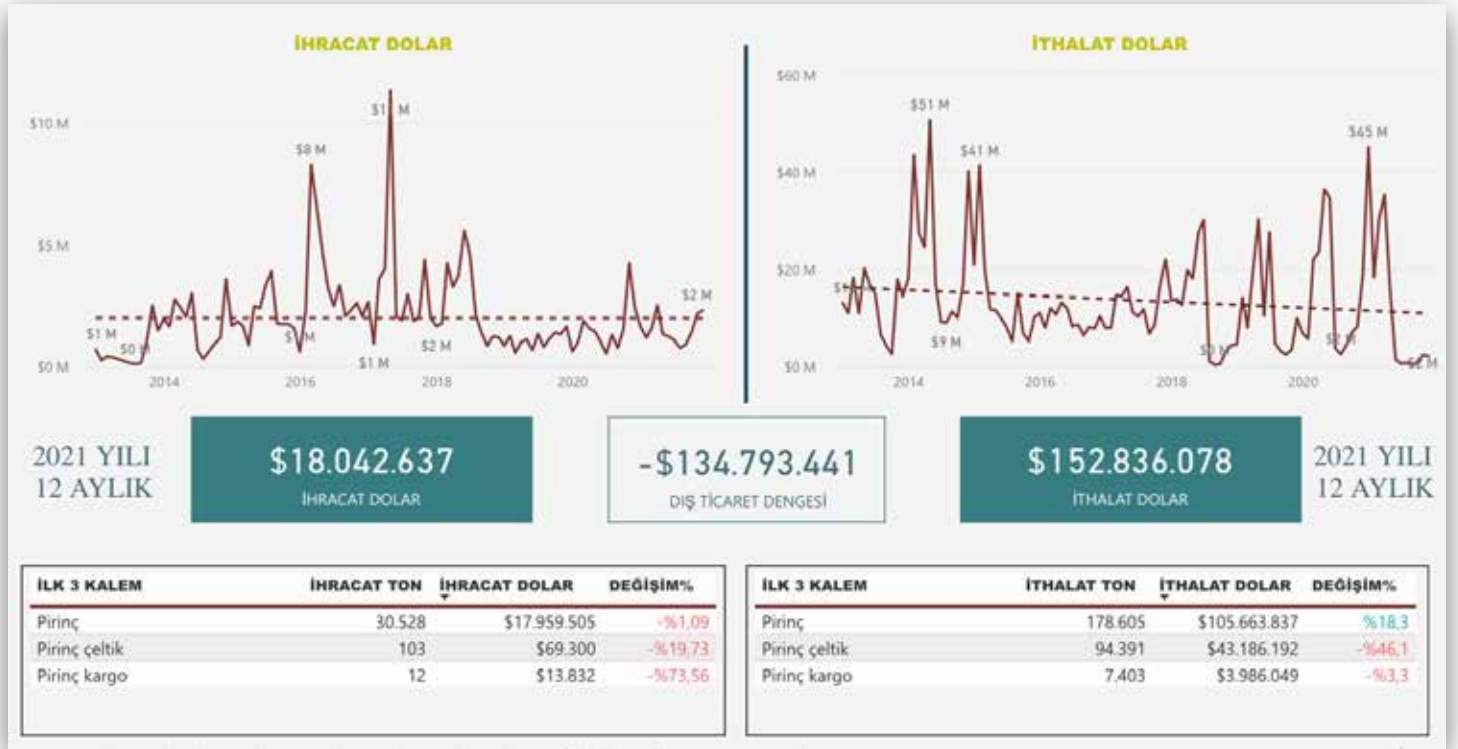
Sektör ithalatı, 2013'ten günümüze yıldan yıla dalgalı bir seyir izledi. 2014 yılında artan, 2015 yılında düşen, 2016 yılında tekrar artan ithalat, 2016 – 2019 yılları arasında bir düşüş trendine girse de bu tarihten itibaren önemli bir artış gerçekleşti. Mart 2021'de söz konusu dönemdeki en yüksek aylık ithalat değeri kaydedildi (22,4 milyon dolar).

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem mısır nişastası (81,1

milyon dolar), kristal fruktoz (76,9 milyon dolar) ve glikoz şurubu (74,7 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre mısır nişastası ihracatı %13,2, kristal fruktoz ihracatı %16,7, glikoz şurubu ihracatı %15,7 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem esterifiye/eterifiye edilmiş nişastalar (58,5 milyon dolar), mısır gluteni (46,5 milyon dolar) ve sorbitol (18,2 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında esterifiye/eterifiye edilmiş nişasta ithalatı %2,9, mısır gluten ithalatı %22,1 artarken, sorbitol ithalatı %9,5 düştü.

En fazla ithal edilen 2 kalem ürünün ihracat rakamlarına bakıldığında 58,5 milyon dolar ithal edilen esterifiye/eterifiye edilmiş nişastanın 23 milyon dolarının, 46,5 milyon dolar ithal edilen mısır gluteninin 2,9 milyon dolarının ihraç edildiği görülmektedir. İhtiyaç duyulan ve ithal edilmek durumunda kalan bu ürünlerin yurt içinde üretilmesi, ülke ekonomisi açısından önem arz etmektedir.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Pirinç Değirmenciliği sektöründe 18 milyon dolarlık ihracat, 152,8 milyon dolarlık ithalat yapıldı. İhracatının 8 katından fazla ithalat yapan ve 134,8 milyon dolarlık dış ticaret açığı veren sektör net ithalatçı konumundadır.

2013'ten 2016'ya artan, 2017-2019 yıllarında düşen, 2019-2021 döneminde ise yatay bir trend izleyen ihracatta en yüksek aylık değer 11,4 milyon dolar ile Mayıs 2017'da kaydedildi. İthalatta da 2013'ten günümüze düşüş trendi izleyen sektörde, anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat değeri 51,6 milyon dolar ile

Mayıs 2014'te kaydedildi.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 2 kalem pirinç (18 milyon dolar milyon dolar) ve çeltik pirinç (69 bin dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına kıyasla pirinç ihracatı %1, çeltik pirinç ihracatı %19,7 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 2 kalem pirinç (105,7 milyon dolar) ve çeltik pirinç (43,2 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına göre pirinç ithalatı %18,3 artarken, çeltik pirinç ithalatı %46,1 düştü.

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

SEBZE

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Sebze sektöründe 881 milyon dolarlık ihracat, 43,7 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. 837,3 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatın 20 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

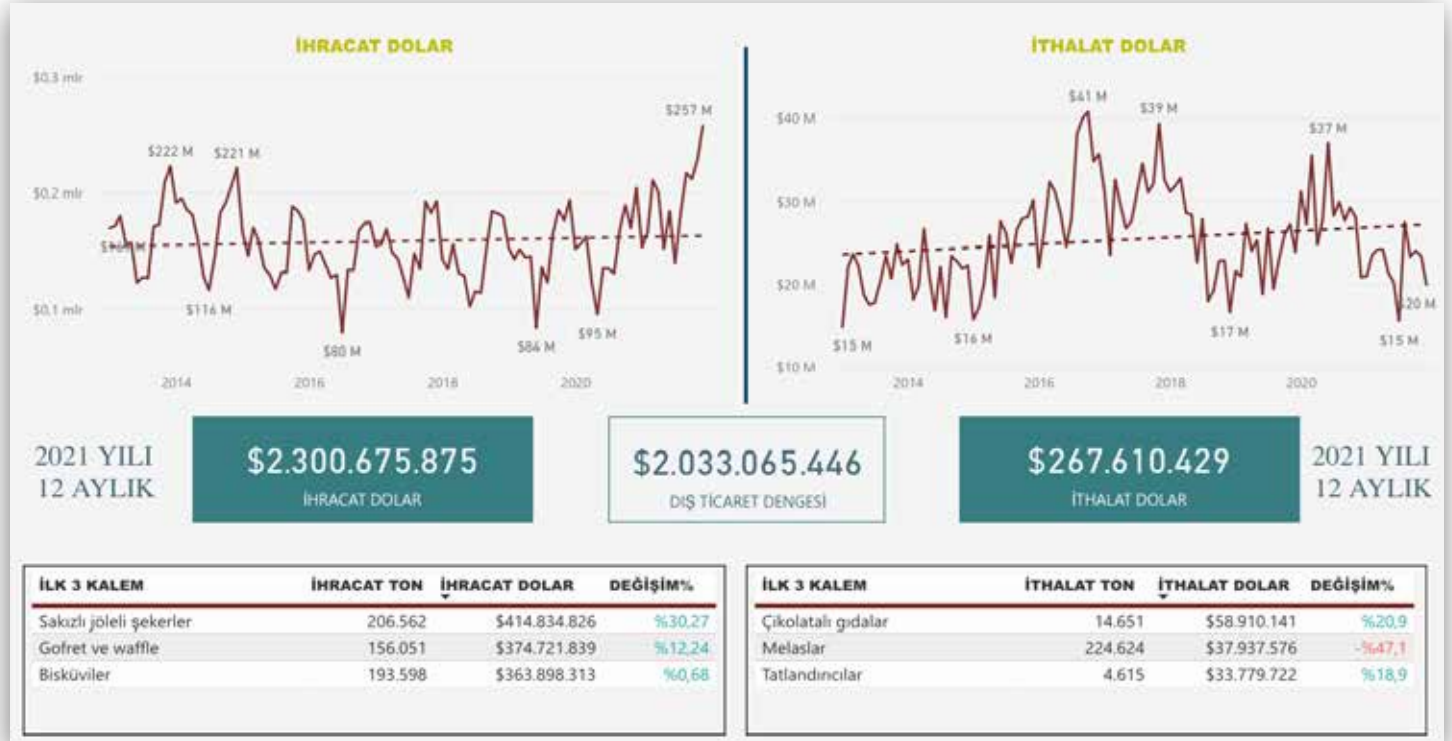
Sebze ihracatında, ürünün doğası gereği belirgin bir mevsimsellik dikkat çekmekte, aylık ihracat değerleri yıl içerisinde büyük oranda dalgalanmaktadır. İhracat genellikle Mart ve Nisan ayında yıllık zirve, yaz aylarında dip yapmaktadır. 2013-2016 yılları arasında gerileyen ihracat, 2016-2021 döneminde belirgin bir artış trendini izledi.

İthalatta aylık ithalat değerleri arasındaki değişkenlik, ihracata göre daha azdır. Yıldan yıla önemli dalgalanmalarla birlikte yavaş bir düşüş trendinin gözlemlendiği 2013'ten bu yana olan dönemde

en yüksek aylık ithalat değeri Mayıs 2019'da 30,8 milyon dolar ile kaydedildi. Bu seviye, aylık 5-5,5 milyon dolar civarındaki uzun dönem ortalamasının hayli üzerindedir.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem domates (360,5 milyon dolar), sivri biber (110,7 milyon dolar) ve hıyar (68,7 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında domates ihracatı %15,5, sivri biber ihracatı %34,7, hıyar ihracatı %35,2 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kapari (15,5 milyon dolar), kuru sarımsak (7,4 milyon dolar) ve barbunya (6,6 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre kapari ithalatı %59,6 artarken, kuru sarımsak ithalatı %62, barbunya ithalatı %16,1 azaldı.

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Şeker ve Şekerli Mamuller sektöründe 2,3 milyar dolar ihracat, 267 milyon dolar ithalat gerçekleştirildi. 2 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 8 katından fazla ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır. Ayrıca en fazla ihracat yapan sektörler arasındadır.

2014-2016 arası düşen, 2016-2020 döneminde yatay seyreden, 2021 yılında ise önemli bir artış gösteren ihracat, kış döneminde artıp zirve yapan, yaz döneminde düşüp dip yapan bir mevsimsel şablon ortaya koymaktadır. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri Aralık 2021'de (257,3 milyon dolar) yakalandı. Aralık 2013'te yapılan 222 milyon dolarlık zirve 8 yıl boyunca aşılmamıştı.

2013 yılından günümüze artan bir trend izleyen ithalat, 2017 yılı başından 2019 ortasına kadar gerilemiş, 2020'nin başlamasıyla artmış, ancak yıl ortasından itibaren yine uzun dönem ortalamasının altına düşmüş, 2021 yılını ortalamanın altında

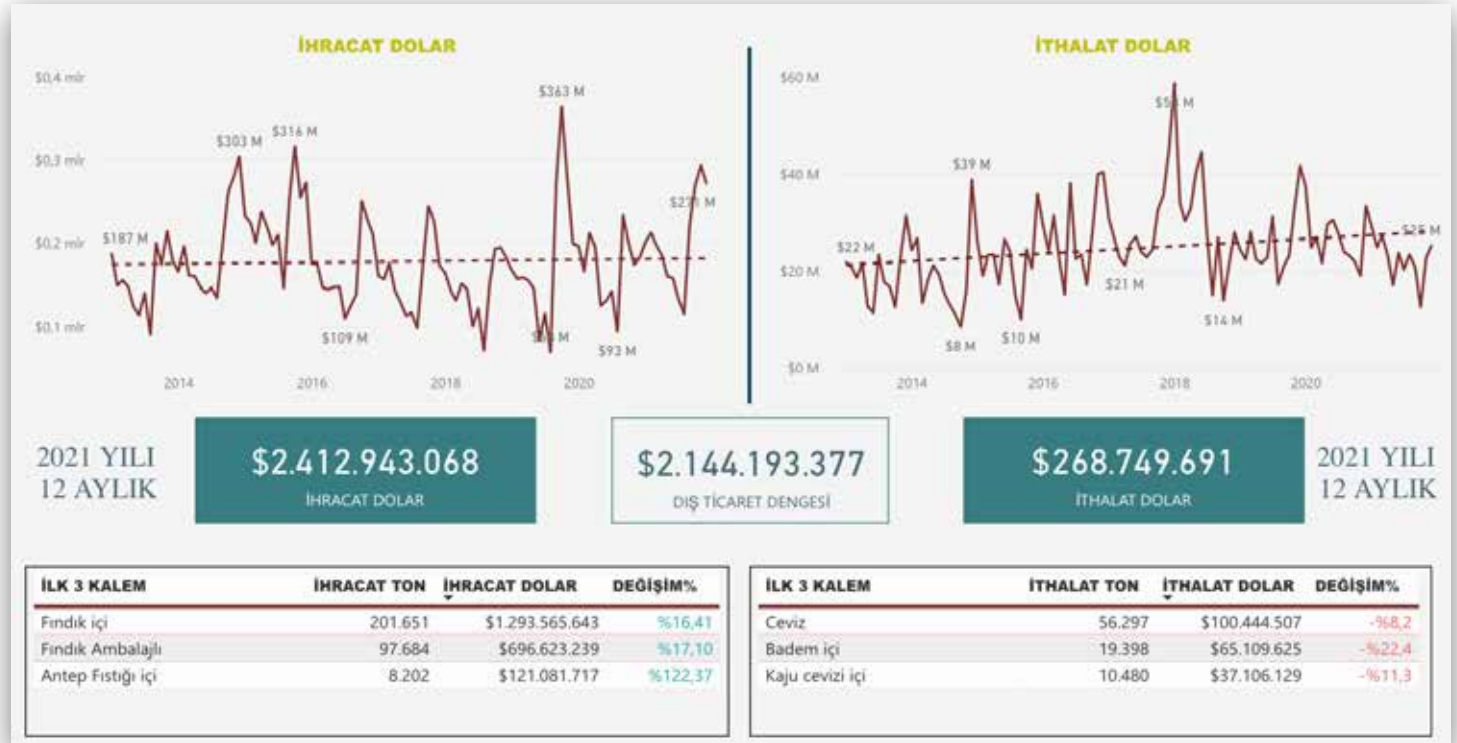
geçirmiştir.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem sakızlı jöleli şekerler (414,8 milyon dolar), gofret ve waffle (374,7 milyon dolar) ve bisküviler (363,9 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre sakızlı jöleli şekerler ihracatı %30,3, gofret ve waffle ihracatı %12,2, bisküvi ihracatı %0,7 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem çikolatalı gıdalar (58,9 milyon dolar), melaslar (37,9 milyon dolar) ve tatlandırıcılar (33,8 milyon dolar) oldu. 2021 yılında 2020 yılına göre çikolatalı gıda ithalatı %20,9, tatlandırıcı ithalatı %18,9 artarken, melas ithalatı %47,1 azaldı.

Hacim anlamında bakıldığında, Şeker ve Şekerli Mamuller sektörü, en büyük ihracat hacmine sahip sektörler arasındadır. Türkiye'nin rekabetçi olduğu bu sektördeki ithalat, ihracata göre oldukça düşük bir seviyede seyretmektedir.

SERT KABUKLU MEYVELER

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Sert Kabuklu Meyveler sektöründe 2,4 milyar dolar ihracat, 268,7 milyon dolar ithalat yapıldı. 2,1 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren, ithalatının 9 katına yakın ihracat yapan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013-2015 yıllarında artan, 2015-2018 yılları arasında düşen ihracat, 2018'den günümüze belirgin bir artış trendini takip etti. Genellikle Ekim-Kasım ayında aylık ihracattaki en yüksek seviyeye çıkılmakta, yaz aylarında en düşük seviyeye inilmektedir. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat rakamı, 363,2 milyon dolar ile Ekim 2019'da yakalandı.

Sektör ithalatı 2013'ten 2018'e kadar, aylık dalgalanmalarla birlikte bir artış trendini takip etti ve her yıl öncekilere göre yüksek bir zirve yakaladı. 2018'den günümüze kadar olan dönemde ise ithalat düşüş trendine girdi. Ocak 2018'de anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat (58,4 milyon dolar) seviyesi yakalanmıştır.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem fındık içi (1,3 milyar dolar), ambalajlı fındık (696,6 milyon dolar) ve antep fıstığı içi (121,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında fındık içi ihracatı %16,4, ambalajlı fındık ihracatı %17,1 antep fıstığı içi ihracatı %122,4 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem ceviz (100,4 milyon dolar), badem içi (65,1 milyon dolar) ve kaju cevizi içi (37,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında ceviz ithalatı %8,2, badem içi ithalatı %22,4, kaju cevizi içi ithalatı %11,3 düştü.

En çok ihracat yapan sektörler arasında yer alan Sert Kabuklu Meyveler sektörü, özellikle fındık ürününde ülkeye önemli döviz girişi sağlamaktadır. Ceviz, badem içi gibi ürünlerdeki yüksek ithalat miktarı dikkat çekicidir. Tarım alanında bu ürünlerin üretimi için adımlar atılmalı, ithalat yerine yurt içinde üretilmesi sağlanmalıdır.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Süt ve Süt Ürünleri sektöründe 496,1 milyon dolar ihracat, 53,6 milyon dolar ithalat yapıldı. 442,5 milyon dolar dış ticaret fazlası veren, ithalatının 9 katı ihracat yapan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana, ihracat bir artış trendi takip etmektedir. 2021 yılında ise sektörün ihracatı önemli ölçüde artmıştır. Anılan dönemde en yüksek aylık ihracatı rakamı, Haziran 2021'de 55,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

İthalatta ise 2013 yılından günümüze azalan bir trend söz konusudur. Aylık ihracat rakamları arasındaki dalgalanma genelde sınırlı olmakla birlikte ithalat, bazı dönemlerde aylık bazda keskin artış eğilimi göstermiştir.

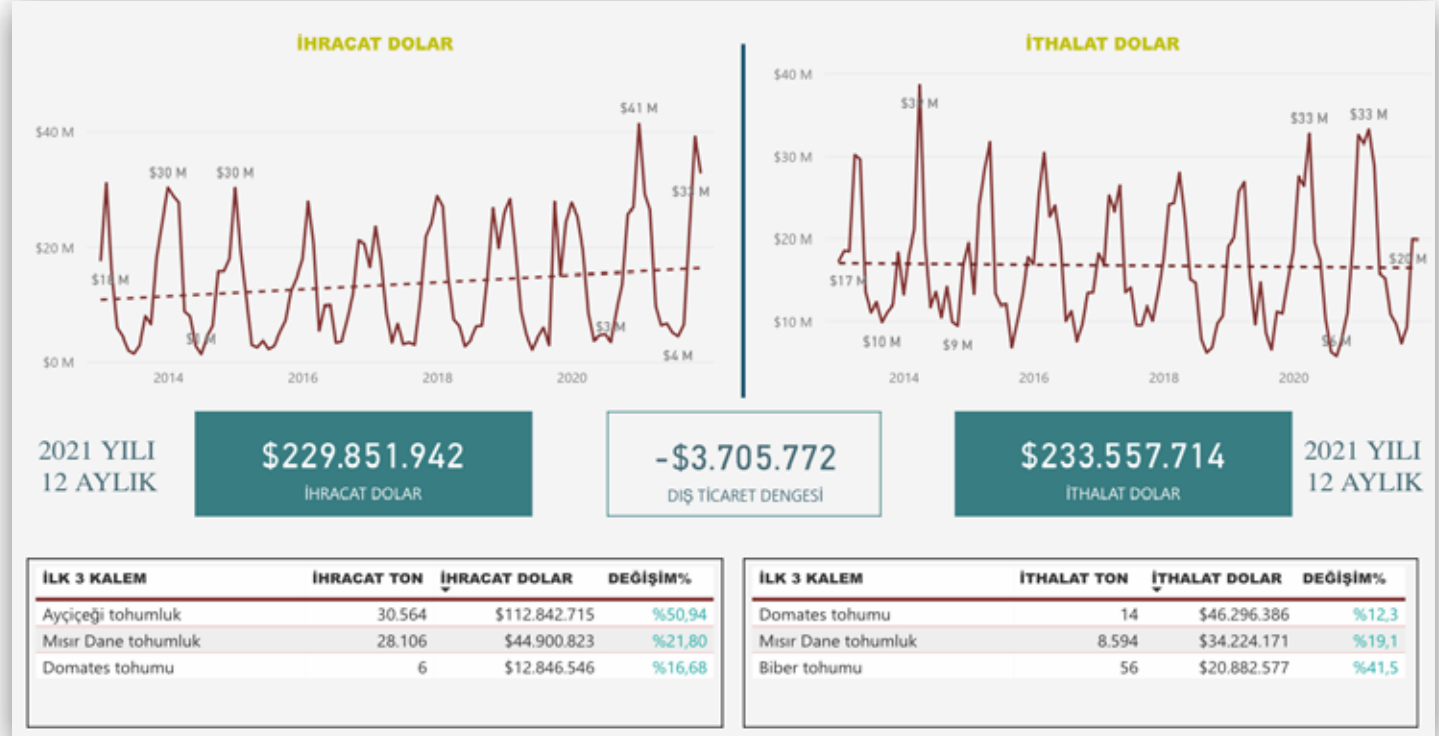
2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem süt tozu (172,9 milyon

dolar), peynir altı suyu (80,8 milyon dolar) ve 'diğer peynir ürünleri' (52,9 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına kıyasla süt tozu ihracatı %316,1, peynir altı suyu ihracatı %56,6 artarken, 'diğer peynir ürünleri' ihracatı %10,9 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem 'diğer peynir ürünleri' (21,5 milyon dolar), laktoz (7,9 milyon dolar) ve tereyağı (7,5 milyon dolar) oldu. 2021 yılında, 2020 yılına kıyasla 'diğer peynir ürünleri' ithalatı %16 artarken, laktoz ithalatı %10,6, tereyağı ithalatı %78 düştü.

Ürünleri temel gıda sayılan ve Türk gıda sektörünün önemli alt sektörlerinden olan süt ve süt ürünleri sektöründe, sektör büyüklüğüne oranla sınırlı bir dış ticaret hacmi söz konusuydu. 2020 yılında 344 milyon dolar olan ihracatın 2021 yılında 496 milyon dolara çıkmasıyla, sektör ihracatta bir ivme kazandı.

TOHUMCULUK

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Tohumculuk sektöründe 229,9 milyon dolarlık ihracat, 233,6 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 3,7 milyon dolarlık dış ticaret açığı veren sektör, net ithalatçı konumundadır.

Sektörde ihracat, 2013 yılından bu yana yavaş da olsa artış eğilimindedir. Aylık ihracat mevsimsel bir döngüyü takip etmekte, kış aylarında artarken yaz aylarında en düşük seviyeye inmektedir.

İthalatta da mevsimsellik söz konudur, ithalat bahar aylarında zirve yapmakta, sonbahar aylarında en düşük seviyeye gelmektedir. 2013'ten günümüze aylık ithalat verilerine bakıldığında, yavaş da olsa azalan bir trend göze çarpmaktadır. 2013-2016 arasında yatay seyreden ithalat, 2016-2019 döneminde gerilemiş, daha sonra 2021'e kadar büyük bir artış trendini izlemiştir.

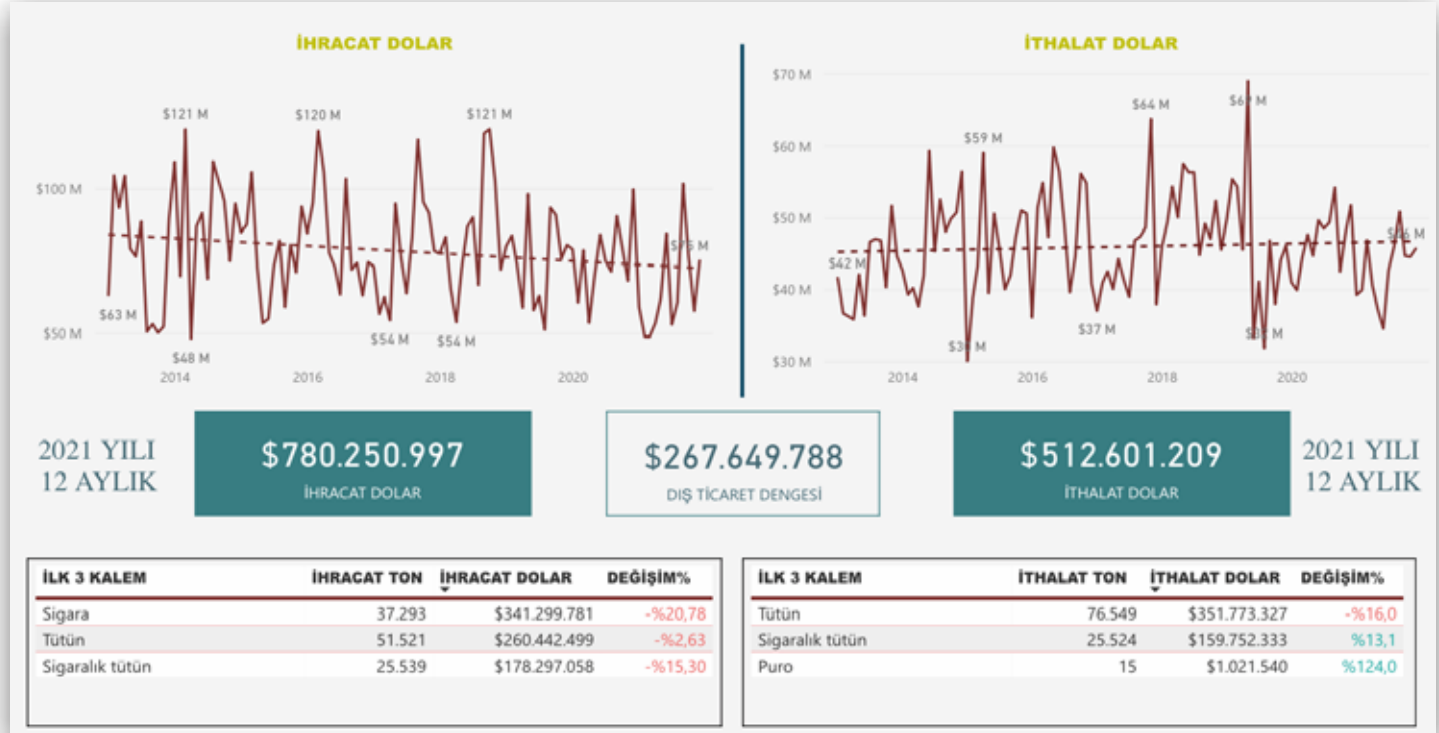
2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem tohumluk ayçiçeği

(112,8 milyon dolar), tohumluk dane mısır (44,9 milyon dolar) ve domates tohumu (12,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında tohumluk ayçiçeği ihracatı %50,9, tohumluk dane mısır ihracatı %21,8, domates tohumu ihracatı %16,7 arttı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem domates tohumu (46,3 milyon dolar), tohumluk dane mısır (34,2 milyon dolar) ve biber tohumu (20,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında domates tohumu ithalatı %12,3, tohumluk dane mısır ithalatı %19,1, biber tohumu ithalatı %41,5 oranında arttı.

Genel tabloya bakıldığında toplam hacim çok büyük olmasa da tarımın temelini teşkil etmesi nedeniyle tohumculuk sektöründe dışa bağımlılık ve net ithalatçı konumunda olunması dikkat çekicidir. Doğru politikalarla tarım yapabilmek için elzem bir girdi olan tohum üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmelidir.

TÜTÜN VE MAMULLERİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Tütün ve Mamülleri sektöründe 780,3 milyon dolar ihracat, 512,6 milyon dolar ithalat yapıldı. 267,6 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektörde ihracat 2013-2019 yılları arasında inişli çıkışlı bir trend izledi. 2020 yılında yatay seyreden ihracatta 2021 yılında önemli bir düşüş kaydedildi. Net ihracatçı olunan bu sektördeki ihracatın azalması dikkat çekicidir. Mart 2014, Mart 2016 ve Ekim 2018'de kaydedilen 120 milyon dolar civarındaki aylık ihracat değerleri, bu dönemdeki en yüksek seviyeler oldu.

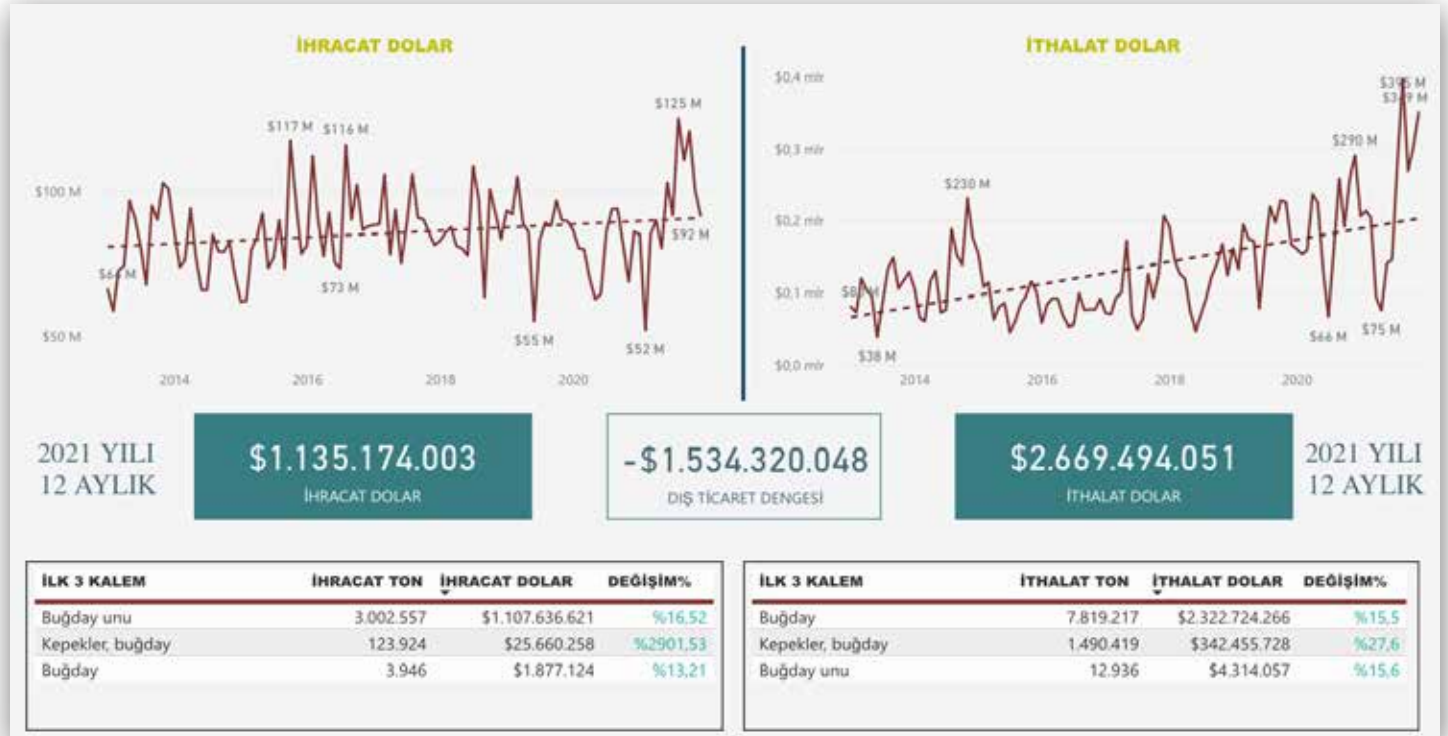
2013'ten 2018'e kadar inişli çıkışlı bir grafik çizerek artan ithalat,

2019 yılında düşmeye başladı, 2021 yılında belirgin bir şekilde düşerek 2013 seviyesine geri geldi.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem sigara (341,3 milyon dolar), tütün (260,4 milyon dolar) ve sigaralık tütün (178,3 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında sigara ihracatı %20,8, tütün ihracatı %2,6, sigaralık tütün ihracatı %15,3 azaldı.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem tütün (351,8 milyon dolar), sigaralık tütün (159,8 milyon dolar) ve puro (1 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında tütün ithalatı %16 düşerken, sigaralık tütün ithalatı %13,1, puro ithalatı %124 arttı.

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Un sektöründe 1,14 milyar dolarlık ihracat, 2,67 milyar dolarlık ithalat yapıldı. 1,53 milyar dolarlık dış ticaret açığı veren ve ihracatının 2 katından fazla ithalat yapan sektör, net ithalatçı konumundadır.

Sektörün ihracatı 2013 yılından bu yana, düşüş kaydedilen bazı yıllara rağmen artan bir trend izlemektedir. 2014 ile 2016 yılları arasında artan, 2016-2019'da yatay seyreden ihracat 2020 yılında belirgin şekilde düştü. 2021 yılında ise ihracatta büyük bir artış gerçekleşti. Söz konusu dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri, Ağustos 2021'de (125,2 milyon dolar) kaydedildi.

İthalat 2013-2021 arasında belirgin bir artış trendini izledi. 2013-2021 arasında belirgin bir artış trendini izleyen ithalatta, özellikle 2016 yılından itibaren hızlı bir artış kaydedildi. İthalatta mevsimsellik etkisiyle Mayıs-Temmuz dönemine doğru bir düşüş, yıl sonuna doğru artış olmaktadır.

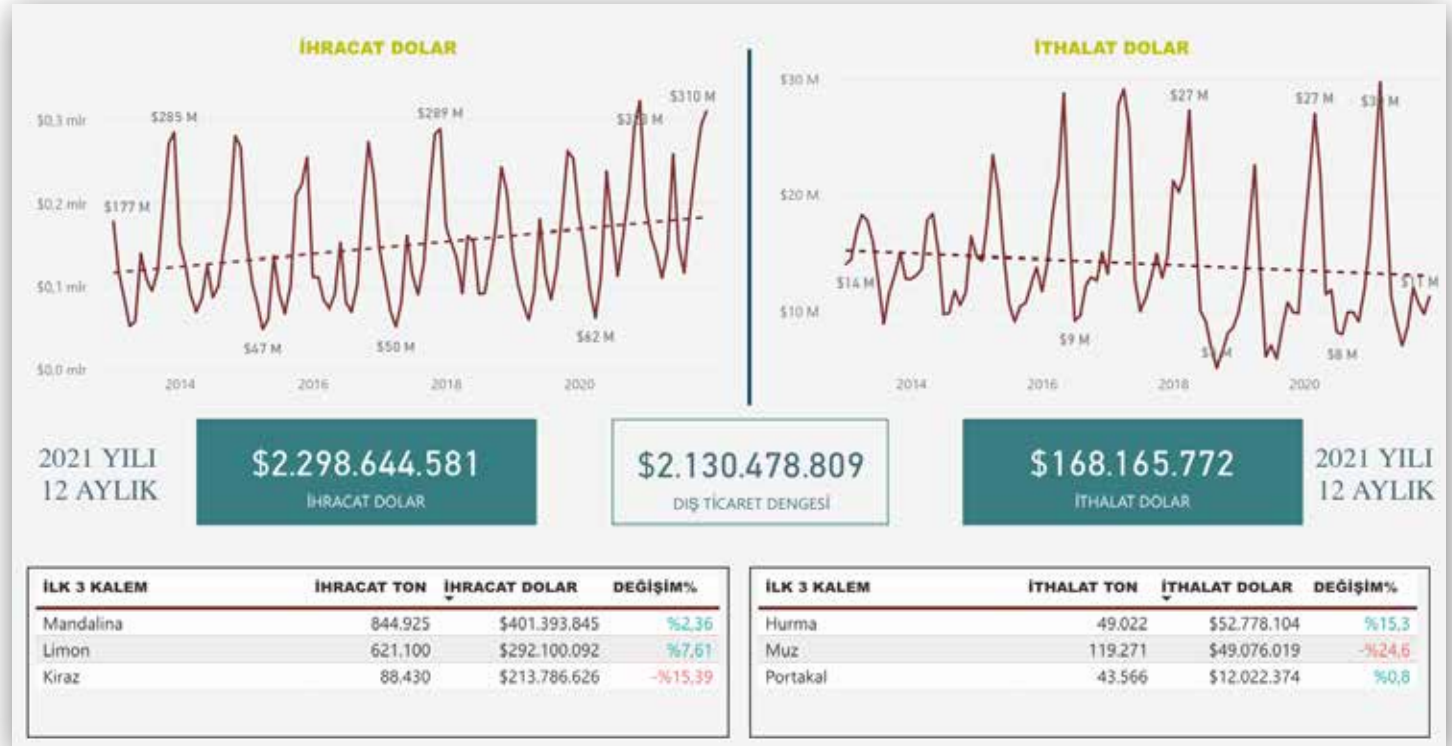
2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem buğday unu (1,1 milyar dolar), buğday kepeği (25,7 milyon dolar) ve buğday (1,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında buğday unu ihracatı %16,5, buğday ihracatı %13,2, buğday kepeği ihracatı %2901,5 arttı. Buğday kepeği ihracatındaki bu astronomik artış dikkat çekti.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem buğday (2,3 milyar dolar), buğday kepeği (342,5 milyon dolar) ve buğday unu (4,3 milyon dolar) oldu. 2020 yılında göre 2021 yılında buğday ithalatı %15,5, buğday kepeği ithalatı %27,6, buğday unu ithalatı %15,6 arttı.

Önemli bir dış ticaret hacminin söz konusu olduğu un sektöründe, oldukça büyük miktarda ithalat yapılmaktadır. 2021 yılı genelinde yapılan 17,18 milyar dolarlık gıda ve tarım ithalatının 2,67 milyar doları, yani %15,5'i buğday, buğday kepeği ve buğday unu ile yapılmaktadır.

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

YAŞ MEYVE

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2021 yılında Yaş Meyve sektöründe 2,3 milyar dolarlık ihracat, 168,2 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 2,1 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 13 katından fazla ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

İhracat, 2013 yılından günümüze artan bir trend izlemektedir. 2019-2021 yılları arasında ihracattaki artış belirgindir. Yaş meyve üretiminin doğasından beklendiği üzere, ihracatta mevsimsellik oldukça fazladır. Kasım – Aralık aylarında aylık bazda yüksek ihracat yapılmakta, bahar ve yaz aylarında görece daha düşük aylık ihracat seviyeleri yakalanmaktadır.

2013 yılında bu yana ithalata bakıldığında, 2014 – 2017 yıllarındaki yükseliş trendini, 2019 yılına kadar uzanan bir düşüşün izlediği, 2020 yılında arttığı, 2021 yılında yatay seyrettiği görülmektedir. Anılan dönemde kaydedilen aylık bazdaki en yüksek değer, Mart 2021'deki 29,7 milyon dolarlık aylık ithalattır.

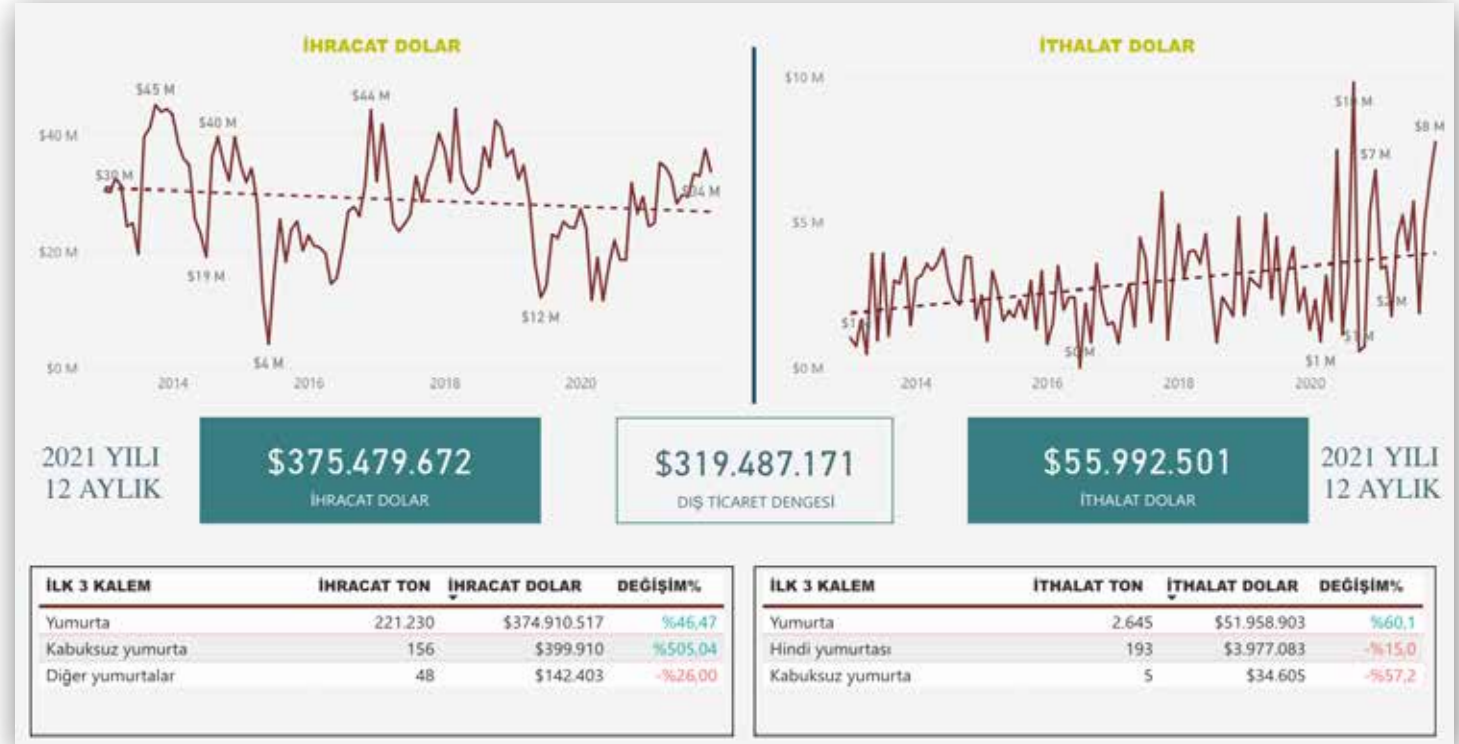
Bunun yanında, Eylül 2018'de anılan dönem içerisindeki en düşük aylık ithalat (5,1 milyon dolar) seviyesine inilmiştir.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem mandalina (401,4 milyon dolar), limon (292,1 milyon dolar) ve kiraz (213,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında mandalina ihracatı %2,4, limon ihracatı %7,6 artarken, kiraz ihracatı %15,4 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem hurma (52,8 milyon dolar), muz (49,1 milyon dolar) ve portakal (12 milyon dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında muz ithalatı %24,6 azaldı, hurma ithalatı %15,3, portakal ithalatı %0,8 arttı.

Genel tabloya bakıldığında Yaş Meyve sektörü, Türkiye'nin en yüksek hacimde ihracat yaptığı sektörler arasında yer aldı. 2021 yılında ihracattaki büyük artış dikkat çekti.

YUMURTA

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. Özel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Yumurtacılık Sektöründe 375,5 milyon dolar ihracat, 56 milyon dolar ithalat yapıldı. 319,5 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren, ithalatının 7 katına yakın ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

İhracat, 2013 yılından bu yana azalan bir trend izlemektedir. İhracat 2015-2018 yıllarında artmış, 2018'den 2020'ye kadar düşmüş, 2021 yılında ise büyük bir artış kaydetmiştir. Anılan dönemdeki en yüksek ihracat değeri Ekim 2013'te (45 milyon dolar) gerçekleşti.

2013'ten günümüze, ithalat artan bir trend takip etmiştir. Aylık bazda dalgalanmanın sık yaşandığı ithalatta, Haziran 2020'den itibaren takip eden dönemde çok yüksek aylık değerler, akabinde

aylık düşüşler kaydedilmiştir. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat, 9,8 milyon dolar ile Eylül 2020'de gerçekleşti.

2021 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem yumurta (374,9 milyon dolar), kabuksuz yumurta (400 bin dolar) ve diğer yumurta ürünleri (142,4 bin dolar) oldu. 2021 yılında 2020'ye göre yumurta ihracatı %46,5, kabuksuz yumurta ihracatı %505 artarken, diğer yumurta ürünlerinin ihracatı %26 düştü.

2021 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem yumurta (52 milyon dolar), hindi yumurtası (4 milyon dolar) ve kabuksuz yumurta (34,6 bin dolar) oldu. 2020 yılına göre 2021 yılında yumurta ithalatı %60,1 artarken, hindi yumurtası ithalatı %15, yumurta sarıları ithalatı %57,2 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

2021 DIŞ TİCARET VERİLERİ

www.tgdf.org.tr